

Brassói Lapok

XXXVIII. évfolyam
240. szám

Főszerkesztő:
Szele Béla dr.

Csütörtök
1932. évi október 20

ELŐFIZETESI ÁRAK: Belföldre havonként 60 lej, postai szétküldéssel; Brassóban és mindazon helységeken, ahol a kihordás nem posta útján történik, a kihordónak a kézbesítési díj külön megfizetendő. Ez a kézbesítési díj havonként 8 lej. — Külföldre negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. Magyarországra negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — Az előfizetési díj átutalható postautalványon vagy fizethető nyugta ellenében a lap utolsó oldalán felsorolt pénzbeszedő-megbizottaink kezéhez. Magyarországon postatakarékpénztári számlánk száma 12,174. **HIRDETÉSEK** díja 6 lej, szövegdalon elhelyezve 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők.

Megoldódott a válság — a király döntött

Maniu a dezinált miniszterelnök

Hétfő este a király elfogadta a Vajda-kormány lemondását

A legvalószínűbb kombináció: Maniu régi kormánya
Titulescu külügyminiszterségével

Bukarest, október 19

Az, amit leírunk, egészen valószínűtlennek hangzik, de így van: a francia nehézipar, a háborús készletre készülő és jelenleg ellenzéki sorban „senyvedő” fenyegető ágyú-trösztök megbuktatták a Vajda-kormányt, amely hétfőn délután hivatalosan benyújtotta lemondását, amit a király ezután el is fogadott. A kormányválsághoz vezető út a maga veszedelmes zökkenőivel, komikus operett-szuffitának látszó fordulóival, mintegy természetien ki volt építve a Titulescu-ügy kihordanásától egészen Színájáig, ahol kinos tanácskozások, heves csaták és vég nélküli alkudozások után mégis Titulescu „presztízse” győzött, amelynek máza alatt ott vizogorog a francia hadiipar és háborús tüke lealacsonyított maszkja.

A Vajda-kormány elvesztette a csatát, lemondott. Nyílt kormányválság öröki éli az országot és az események pergőtüzében, a belpolitika prizmiáján keresztül nézve a Vajda-kormány három hónapos ténykedését, legkézenfekvőbb a latin közmondással kezdeni: de mortuis nihil nisi bene.

Utolsó kísérlet a béke helyreállítására

Tegnap lapunkban bejósoltuk, hogy a hétfői nap meg fogja hozni a kibontakozást, ami meg is történt. Hétfőn egész délelőtt folytak a tanácskozások Mihalache közvetítésével Titulescu és Vajda között. A két vezető politikus között azonban az ellentétek óráról-óra nőttek. Ezt az uralkodó is nagyon jól tudta és ezért nyilván már vasárnap elhatározta, hogy a tanácskozásoknak véget vet.

Az utolsó békítési kísérletek ezúttal Maniu Gyula és a kormány többségének távollétében történt. Maniu és suitejé ugyanis már hétfőn éjszaka elhagyták Színaiát és Bukarestbe utaztak, ahol az izgalom hétfőn délelőtt elérte tetőfokát. De sem Színájában, sem pedig Bukarestben nem sikerült eredményeket elérni. Az erdélyi és regáli politikusok közötti antagonizmus olyan erővel ütökött ki ebben a harcban, amilyenre még nem volt példa. A két tábor közötti gyűlölködés néha elérte a személyi utálat határait is. Erre legjellemzőbb, hogy Színájában Mihalache, Mirto és Titulescu, tehát a regáli tanácskozásra gyűltek össze. Ezen a megbeszélésen az összes ókirályságbeli államtitkárok és adminisztráció is részt vettek. A Vajda csoportjához tartozó erdélyi nemzetiek azonban tüntetőleg távol tartották magukat a megbeszéléstől.

Nincs kibékülés

Ilyen feszült atmoszférában az ellentétek áthidalása keresztülvihetetlennek látszott. Mert a kormány és a többségi párt berkeiben dúló ellentéteket még csak ellehetett volna intézni ideig-óráig, hogy aztán később annál nagyobb és rombolóbb erővel robbanjanak ki. Vajda és Titulescu kibékítése azonban végig eredménytelen kísérlet maradt.

A volt miniszterelnök ugyanis uton-uttfélen utólag leszögezte, hogy Titulescuval semmiféle kormányban nem vesz részt és amennyiben a volt londoni követnek bármilyen szerep is jutna a belpolitikában, semmiféle más megbízatást sem vállal.

A másik oldalon Mihalache erővel megakadályozta a helyzetet. A nemzeti parasztpárt alelnöke továbbra is kitartott álláspontja mellett, hogy Titulescu renoméjét nem hagyja megcsorbítani és ha választani kell Vajda és Titulescu között, akkor inkább az utóbbit

választja. És hogy erről tanubizonyságot is szolgáltatson, Mihalache — mint azt jelentettük — már hétfőn Vajda miniszterelnök rendelkezésére bocsátotta tárcáját és bejelentette a pártból való kilépését.

Vajda a királynak bejelenti, hogy a helyzet megoldhatatlan

Mihalache magatartása nem csak a kormány, de az egész párt helyzetét alapjában ingatta meg és ezért Vajda igyekezett minél hamarabb megválni a kormányzás kinos terhétől, nehogy később az a vád érhesse, hogy magatartásával felrobbantotta a nemzeti parasztpártot.

A miniszterelnök kihallgatását délután négy órára tűzte ki. Ekkor már ugy Bukarestben, mint Színájában biztosra vették, hogy estére a kormány lemond. De

Vajda hivatalosan bejelenti a kormány lemondását

Ezzel tehát kitört a nyílt és visszavonhatatlan kormányválság. A kastély előtt várakozó újságírók és politikusok biztosra vették, hogy Vajda már mint magánember távozik és feltevéstükben nem csalódtak, mert a miniszterelnök az audienciáról való távozása után a következő nyilatkozatot tette:

— Megújítottam lemondásomat, amelyet már pénteken éjjel öfelsege rendelkezésére bocsátottam. Az uralkodó ezúttal elfogadta lemondásomat, az új kormány megalakulásáig megbízva engem az ügyek továbbvitelével.

A lemondott miniszterelnök nyilatkozatát táviratilag közölte a fővárossal, ahol az esti órákban rendkívüli kiadások számoltak be az eseményekről.

Mihalache Maniut ajánlotta Vajda helyébe.

A kormányválság kitörése után az uralkodó azonnal megkezdte az alkotmányos formák szerint a kihallgatásokat. Az első politikus, aki a Foisor kastélyba ment, Mihalache volt.

Egy órában keresztül tartó audiencián után Mihalache elhagyta a kastélyt és távozása után a következő nyilatkozatot adta a fővárosi és Színájában tartózkodó

azért mindenki izgult, mert a román belpolitikában soha sincsenek kizárva a hajmeresztő meglepetések.

Ezúttal azonban minden a normális mederben folyt le. Előre megállapított programnak megfelelően Vajda miniszterelnök pontban négy órakor elhagyta miniszteri szalonkoosiját és Foisor kastélyba hajtott.

Közvetlenül az audiencia előtt Mirto, aki egyaránt posszibilis Mihalache és Vajda felé, utolsó kísérletet tett, hogy az ellentéteket valahogy enyhítsék. Mihalache azonban kijelentette, hogy a maga részéről, kitart eddigi álláspontja mellett és most már ragaszkodik ahhoz, hogy a Vajda-kormány azonnal elhagyja helyét.

Vajda audienciája közel egy óráig tartott. Délután négytől ötig.

Vajda az uralkodó előtt elsősorban rámutatott arra, hogy Titulescu semmilyen szín alatt nem vehet részt a történetek után a kormányban és általában a maga részéről semmiféle együttműködésre nem hajlandó Titulescuval. Ezután Vajda különböző érveket sorakoztatott fel igazán bizonyítására, kísérlete azonban eredménytelen maradt, mert

a király kijelentette, hogy Titulescu-ról nem mondhat le.

Ez a kijelentés nyílt felszólítás volt a „keringőre”, amit Vajda azonnal megértett, mert minden további nélkül megújította lemondását, amit ezúttal az uralkodó — ugyancsak minden további nélkül el is fogadott.

újságíróknak.

— Az uralkodó közölte velem, hogy a kényszerítő körülmények hatásának engedve, elfogadta Vajda Sándor és kormányának lemondását. A lemondás tudomásulvétele után alaposan megfontoltam a helyzetet és az uralkodó kérdéseire

A király Maniut bizta meg kormányalakítással

Lapzártakor jelentik: Maniu Gyula a nemzeti parasztpárt elnöke kedden reggel Bukarestből Színájába utazott, ahol az uralkodó azonnal kihallgatáson fogadta. Az audienciája igen hosszú ideig tartott, amelynek során a király Maniut bizta meg kormányalakítással. Maniu a megbízatást elfogadta úgy, hogy a pillanathban már dezinált miniszterelnök.

A pártvezér az audienciáról való távozása után mindössze csak annyit mondott, hogy a kormány alakítási megbízatást elfogadta, közelebbi terveiről azonban nem nyilatkozott. A dezinálással a krízis első fázisa befejezéshez érkezett, Maniu Gyula ma délután megkezdte a tárgyalásokat Vajdával és Mihalacheval, hogy összhangba hozza az ellentéteket, megalakíthassa Titulescu támogatásával a nemzeti parasztpárt első garnitúrájából álló kormányt. Ugyancsak, ma délután ül össze Színájában a nemzeti parasztpárt végrehajtóbizottsága, amely szintén befolyásolni fogja a kormányválság eseményeinek további kibontakozását.

re Maniut ajánlottam új miniszterelnöknek. A király ajánlatomat kész örömmel és minden további nélkül elfogadta. A javaslatomat azzal toldottam meg, hogy az új Maniu-kormány Titulescu és Vajda bevonásával alakuljon meg. Ezt is magáévá tette az uralkodó, úgy, hogy ilven értelemben fog intézkedni.

A nyilatkozat azt igazolja, hogy Mihalache továbbra is Maniu Gyulában látja azt a személyt, aki a nemzeti parasztpártot mai kinos szituációjából kimentheti.

Maniut Színájába hívják

Mihalache kihallgatása után, felhívatalos formában bár, de Maniu lett a dezinált miniszterelnök. Ennek tudható be, hogy már a kora esti órákban táviratot menesztettek Bukarestbe és felkérték Maniut, hogy a fővárosból azonnal utazzék Színájába.

A nemzeti parasztpárt vezére már délután el akart utazni, távozását azonban hétfő éjszakára halasztotta azért, hogy hűvel megvárja, hogy a nyílt kormányválság kitörése folytán beállt újabb helyzetet.

Ezzel egyidejűleg Pop Cicio Istvánt, a kamara elnökét is Színájába rendelték, ahol az uralkodó őt is kihallgatáson fogadja.

Még mindig kavargó a Titulescu-ügy

Miközben a nyílt kormányválság eseményei zajlanak, a Vajda-Titulescu csatának rendkívül érdekes kulisszatitkai kerültek napvilágra. A lemondott miniszterelnök egyik éjszakai audienciáján ugyanis, amikor benyújtotta a kormány lemondását, anélkül, hogy az uralkodó azt még elfogadta volna, memorandumot adott át a királynak. Ebben a memorandumban Vajda feltárta a történeteket.

Ebben rámutat arra, hogy a történetek után Titulescuval nem tud együtt dolgozni és a történeteknek nem ő az oka. — Tudvalevőleg, a londoni követ lemondása után táviratilag Bukarestbe hívta Titulescut, aki, ahelyett, hogy azonnal hazajött volna, leszállt Párisban és tárgyalásokat kezdett Herriot-val, majd nyilatkozott. Ezzel súlyosan dezavualta miniszterelnöki presztízst.

Erre a nyilatkozatra Titulescu ellen-nyilatkozattal válaszolt amelyben a következőket szögezte le:

— Vajda többszöri táviratára a külügy miniszteri megbízatást elfogadtam. A volt miniszterelnök azért táviratilag hálaát fejezte ki nekem. Péntek este megérkezésem után tudtam meg, hogy lemondani készül és ezért az orosz-román kérdéssről, amely az összes eseményeknek a kiinduló pontja volt, nem is tárgyalhattunk, hogy tisztázhatassuk a véleményeltéréseket. Vajda a király születésnapjára való tekintettel elhalasztotta lemondását, amit aztán hétfőn nyújtott be. A magam részéről sajnálom a dolgot, mert Vajdához régi rokonszenv fűz.

Hogival 100 M...

Kálváriajárás a bukaresti vámnál

Bukarest, október 18.

Hogival 100. M. Orvosság. Nők használják. Egyik hölgyszeresem megkért, hogy váltsam ki neki. A vámnál. Budapestre küldték. Ára 300 lej. Sulya 75 gr. Szállítási díja Budapest-től Bukarestig 120 lej.

Ugy képzeltem el, hogy a póstától érkezett értesítéssel elmegyek a vámhózz és azonnal átvehetem a 75 grammos orvosságot.

Nem így történt. Egész kálváriát kellett megjárnom, míg birtokába kerültem a kis csomagnak.

★

Az értesítéssel megjelentem a vámnál. (Vama Postei.) Valaki felkültött az első emeletre. Sok kérdezősködés után a szuterénba irányítottak. Valami raktárhelyiség féle, amelyben néhány tisztviselő van elkerítve. Sokáig, talán félóráig várakoztam az egyik gisé előtt, míg a tisztviselő elé kerültem. Sokan voltak, meleg volt, verejték szag, megviselt gyomru emberek nehéz, fojtó szaga...

A tisztviselő nem is tekint föl, csak az orra alatt mormolja:

— A másik gisenél!
— Melyiknél, kérem, hisz itt több van?
A válasz prompt:
— A másiknál! És máris a következő értesítést silabizálta.

Félóra telt el újra, míg az illető tisztviselő kiküldte az ablakon:

— 48 lej. Fizettem.

— Most menjen a hármas számú giséhez. Hosszas várakozás után itt is kifizettem husz lejt.

— Mit kell most csinálnom? — kérdeztem.

— Menjen a csomagért. Mentem. Folyosókon, emeleteken, pincékben, kapualjakon, szobákban keresztül. Végre valaki a földszinti nagy csarnokba irányított. Legalább 150—200 ember várakozott rendőri és csendőri asszisztencia mellett, hogy rákerüljön a sor. Pokoli lármá, veszekedés, fejtelenség.

Kétségbeesem. Vártam, hogy rámkerüljön a sor. Közben az egyik falon elhelyezett óra mutatója ijedően halad előre. Az emberek türelme fokozatosan fogy, a zaj nő. Az egyik főnök féle (a seful) odamegy a csendőrhöz és hogy a körülállók is hallhassák, mondja neki:

— Aki lármázik, azt dobja ki!
— Igenis, domnule sef, — mondja a jámbor ember, miközben összecsapja a bokáit és fészteleg.

Nem kell sokáig várnia a parancs teljesítésével. A zaj nem ült el. A lehangosabb várakozóhoz odalép és figyelmezteti, hogy csendben kell maradnia. Csak ez hiányzott:

— Mi, még maguknak jár a szájuk?! Magukért megy tönkre Románia!

— De értse meg, hogy nem szabad lármázni!

— De igenis, lármázom. Vegyen fel jegyzőkönyvet, vigyen a miniszterhez, vigyen öfelségéhez! Mégis kimondom: az, ami itt végbemeleg, az több a soknál. És a szegény öreg jól kikáromkodja magát.

Ezalatt egy munkáskülsejű férfi egy felbontott csomagot a kezében, kétségbeesve panaszkodik:

— Kérem, ezt feltörték. Kéi anyacsavar hiányzik belőle. Hetek óta várok rájuk s most kiderül, hogy a maguk vámjánál a legfontosabbak elvesztek.

Egy asszony sir:

— Az ebédem elfőtt, a gyermekeim sirnak otthon, a férjem megöl, hogy hol jártam...

Közben egy óra lesz. A hivatalnokok ebédelni mennek.

★

Másnap.

Régen 9-kor már a csarnokban vagyok. Végre rámkerül a sor. Kiderül, hogy tegnap is, meg ma is hiába vártam. Fel kell menni az első emeletre.

A váminspektor szignálja a nyugtámat. Valami iktató felébe megyek. Ki kell tölteni egy nyomtatványt. 1 lej. Vissza az inspektorhoz. Le a vámraktár csarnokába. Újra elvezet a tömegben. És várok és várok. Eljutok az egyik hivatalnokhoz és átadom a nálam lévő nyomtatványt. És újból várok.

— Kérem, mi lesz az én csomagommal?

— Várjon!

— De kérem, én már nem várhatok!

— Akkor menjen el!

— Kérem, ne beszéljen így velem, nem szívesen kérek öntől. A válasz ezuttal elmarad, de a hivatalnok hátat fordít.

Félóra múlva ismét érdeklődöm.

— A csomag még fenn van, le kell, hogy hozzaik.

— És mikor hozzák le?

— Azt nem tudom.

Egy óra felé erőlyesen léptem föl. Egy jobb akaratú tisztviselő, aki már tegnap is részvétet érzett irántam, utána nézett a csomagnak és megnyugtatót:

— A csomagot már lehozták, de inkább jöjjön holnap el érte, ma úgy sem kaphatja már meg.

★

Mit tehettem. Igéretem kötött. Fel kellett áldozni egy harmadik napot is. Hosszas várakozás után az én csomagomra is rákerült a sor. A tisztviselő a kezébe veszi, nézi, forgatja, megszagolja, mormol valamit és az orvosságot nem adja át, hanem visszatesszi a többi csomagok halmazába.

Napról-napra jobban balfelé tolódnak a nációk

Hitlerék elszántan harcolnak a tábornoki diktatúra ellen

Berlin, október 18.

Németországban a közelgő választások, de főleg a kormánykörök által irányított monarchista propaganda és az alkotmányreform okoznak páratlan izgalmat. A nemzetiszocialisták tegnap páratlan terroraktusra vetemedtek, amely különben arra mutat, hogy a *hitlerista* mozgalom balfelé tolódott és elszánt ellen-sége a mai tábornoki diktatúrának.

A nációk tudvalevőleg rohamcsapataik mellett saját rendőrséget szerveztek. Ez a magánrendőrség *megrohanta az acélszakosok székhelyét és teljesen szétrombolta* átkutatták az ott talált iratokat is, állítólag abból a célból, hogy a Papen és Schleicher kommandója alatt álló acélszakos-szervezet monarchista összeköttetéseit leplezzék. Csakhamar megjelent a helyszínen az igazi rendőrség, amely heves közelharc után szétverte a nációkat és hetet letartóztatott közülök.

Göbels a forradalom kitörését jósolja

Berlin, október 18.

A radikálizálódo nemzetiszocialisták elkeseredetten harcolnak a Papen-diktatúra ellen. Göbels, Hitler leghíresebb alvezére, *Schroer*inben egy *negyülésen nagy beszédet mondott, amelyben kijelentette, hogy ha a jelenlegi rezsim tovább is uralmon marad, legkésőbb a jövő évben biztosra lehet venni a kommunista forradalom kitörését. Azután Lindenburg ellen rohant ki Göbels, aki „csak akkor tisztelte a népakaratot és a szavazatok többségét, mikor az ő megválasztásáról volt szó”.*

A Rajna-vidék kormányzósága öt napra betiltotta az összes nemzetiszocialista lapokat a kormány elleni támadásaik miatt.

Pérez, pénz kellene csak, mondja a „perpetuum mobile” feltalálója

Petre Theodorescu fut a délibáb után

Brassó, október 18

Lassan odajutunk ebben a nagy kavargásban az életnek, hogy nemcsak, illetve csak a politikusok nem és mindenki más eszméket termel a világ megváltására. Azonban már nem igen ad hitelt az annvizsor megcsalt emberiség a világ-megváltó eszméknek, előre látják a kudarcot és éppen ezért el sem kezdenek hinni az igazságában vagy megvalósulásában. Rendszerint csak azok hisznek benne, akik termelték. De azok aztán hisznek!

Brassóban, a Derestvei-ut egyik kicsi házában lakik Petre Theodorescu, a IAR repülőgépgyár volt tisztviselője. Petre Theodorescu négy évig volt a gyár szolgálatában, aztán, mint a többi elbocsá-

— Fel kell újra mennie a főnök urhoz, orvosságról lévén szó.

— Na és?

— Az orvosságok speciális rezsimbe tartoznak.

Sohasem szerettem a speciális rezsimet, ám tapasztalatból tudtam, hogy a speciális rezsimnek, legjobb ha az ember aláveti magát. Nem maradt tehát más hátra, felmentem a sef urhoz, aki megmondta, hogy:

— A közegészségügyi minisztérium engedély nélkül az orvosságot nem adhatjuk ki!

— De kérem...

— Itt nincs kivétel kérem. Mi rendeleték alapján dolgozunk.

Mentem a másik sefhez. Hasonlóan jártam. Beadtam tehát egy kérvényt a közegészségügyi minisztériumba. Iktató hivatal, gyógyszerészeti szakosztály, I-ső emelet, IV-ik emelet, földszint, III-ik emelet...

Jaj, ez a „Hogival”.

★

Két heti kálvária után megjelentem hölgyszeresümnél, lefogva, izzadtan, holtfáradtan és könyörögtem neki, hogy mondjon le a „Hogivalról”.

Hátszegi Ernő

Antineuralgic

DR. NANU MUSCEL

az egyedüli gyógyszer influenza, mig-rén, idegszabák stb ellen. Csakis eredeti csomagolásban árulják. Minden dobozban az orvos felzésével ellátott 2 kapszula (osztályban) van.

Kapható:
gyógyszertárakban és drogériákban. SzF 17171

gét. Kiment külföldre, ott azonnal értékeltek a feltalálást és most Románia drága pénzért kell beszerezze azt, amit könnyűszerrel maga is megvalósíthatott volna.

Petre Theodorescu most egy automobil üzemből dolgozik. Közben pedig keresi azt az embert, aki anélkül, hogy tudná miről van szó, pénzét fektetne bele a perpetuum mobilébe.

Csak először tűnik kissé indokolatlannak és érthetetlennek Petre Theodorescu kívánsága. Hiszen ha jól utána nézünk: ki tudja ma, hogy mibe fekteti bele a pénzét.

Udrzal cseh miniszterelnök helyébe

vagy a képviselőház elnöke, vagy a földművelésügyi miniszter kerül

Prága, október 18

A cseh kormányválság, melyről már napok óta beszélnek, most már elkerülhetetlen.

Biztosra veszik, hogy Udrzal miniszterelnök, betegségére hivatkozva, megma lemond és helyébe Melvpetér képviselőházi elnök, vagy Baradt földművelésügyi miniszter kerül.

Megfelebbezte az ítéletet a sikkasztással vádolt közgyám

Csikszereda, október 18.

Sikkasztás vádjával terhelve állott a csikszeredai törvényszék előtt Tankó Fülöp gyimesfelsőlaki közgyám.

Beigazolást nyert ugyanis, hogy Tankó a kezéhez befolyt árvapénztári összegekkel nem számolt el, hanem azokból 49 ezer lejt kölcsönadott kamatra, a megszorult csángóknak. Nádasdi községi jegyző ahelyett, hogy megakadályozta volna ezt, maga is 10 ezer 500 lejt vett fel a sikkasztott pénzből.

A törvényszék Tankót 6 hónapi börtönbüntetésre, 5 évi hivatalvesztésre ítélte, s egyben kötelezte, hogy végrehajtás terhe alatt 8 napon belül fizesse ki az árvaszék pénztárának, a kölcsönképpen kihelyezett 49 ezer lejt.

Tankó az ítéletet megfelebbezte.

A bankok megmozdultak

Okt. 26-án Kolozsvárt országos bankkongresszus lesz

Bukarest, október 18

Vasárnap volt az okiráltságbeli vidéki bankok szövetségének értekezlete, amelyen nagyszabású szervezkedési akció elhatározását határozták el. Megállapították, hogy a konverziós törvény módosítása és a külföldi szakértők jelentése, valamint a kényszerrevezési törvény reformja első lépés a hitel feltámasztása felé is, s így maguknak a bankoknak sem szabad tétlenül maradniuk. Éppen ezért elhatározták, hogy október 22-re összehívják a bankok képviselőit, a szövetség vezetősége pedig addig bekéri az intézkedésekről a náluk érdekelt betétesek számát s az elhelyezett összegek nagyságára, az adósok számára és követeléseik összegére vonatkozó adatokat. Elhatározták azt is, hogy a vidéki bankok szövetségére részt vesz az október 26-án Kolozsváron megtartandó országos bankkongresszuson.

Ismét leszállt Magyarországon egy jugoszláv katonai repülőgép

Budapest, október 18

Csak a napokban számoltunk be egy jugoszláv hadirepülőgép leszállásáról magyar területen, amelyet Pikan őrmester vezetett. Miközben a magyar hatóságok az esetet kutatják, újabb idegen repülő szállt le Dunavécsé mellett, ismét Szerbiából. A vizsgálat megindult, hogy szökésről van-e szó, vagy esetleg kémkedésről.

A házaseletért sóvárgó hölgyeknek és uraknak

szíves figyelmébe ajánljuk a technika legmodernebb vívmányaival felszerelt házasságközvetítő irodánkat. A házasság legújabb módja beszélőfilm segítségével! Módszerünk a legmegrózottebb agglégénnyel is meggyőzi a háztüznézés szükségességéről.

Eladó lányok

korlátlan mennyiségben kaphatók. A férjhezmenésre kizemelték állandó bemutatása saját termünkben beszélőfilm keretében történik. — A referenciákat szolgáltatják: **Renate Müller - Hermann Thimig - Fritz Grünbaum és Szokó Szakáll.**

A FORUM-MOZGÓ házasságközvetítő irodája.

— Békét akarunk Európában! — mondta a Duce

a magyar Tész küldöttségének

Róma, október 18.

Hétfőn este a Palazzo Venezia pazar pompájú nagytermében fogadta Mussolini a magyar társadalmi egyesületek szövetségének küldöttségét. Nemsokkal a magyar deputáció felvonulása után hét óra tájban megjelent a fogadóteremben az olasz miniszterelnök.

A magyarok nevében Pekár Gyula üdvözölte a ducet. Beszédében megemlékezett arról az évszázados barátsági viszonyról, amely a két nemzetet, az elaszt és a magyart Nagy Lajoson, Mátyás királyon, Kossuth Lajoson, Türr Istvánon és Garibaldin keresztül napjainkig egybekapcsolta. Hangsúlyozta, hogy a békeszerződéssel guzsbakötött Magyarország nem kér egyebet, csak az igazságot. Befejezésül Pekár Olaszországot és Mussolinit ültette.

Mussolini az olasznyelű beszédet mindvégig fesztes vigyázzban hallgatta, majd előlépve megragadta hangon üdvözölte a magyar deputációt, amely a fasiszmus tizéves fennállása alkalmából elzarándokolt Rómába, hogy a barát-nemzet olaszt üdvözölhesse.

— Az olasz nép — mondotta a duce — lelkeből viszonzza ezt a barati érzelmet és értékeli annak jelentőségét. Tulzán nélkül állíthatjuk, hogy ez a barátság nemcsak a politikások irányelve, hanem a tömegek kincse.

— Miként a fasiszta uralom első tizévében, úgy a másodikban sem változik az olaszok magatartása azzal az igazságtalansággal szemben, amelyet Magyarország kárára mások elkövettek.

Békét akarunk Európában! — kiáltotta a duce. — Mert, ha valóban akarják az európai közösség helyreállítását, akkor éppen ezeket az igazságtalanságokat kell első ízben jóvátenni, mert olyan magasműveltségű és történelmi multu nép, mint a magyar, amelynek megvan a határozott és pótolhatatlan küldetése a Dunamedencében, azt nem lehet megfosztani az életlehetőségeitől. Már egyszer kijelentettem s most ismét megerősítem — folytatta Mussolini, hogy a békeszerződések nem örökéletűek.

És különösen nem örökéletűek az olyan békeszerződések, amelyeket politikai számítások sugalmaztak. Ezeket a gyakorlat, tapasztalat és idő, amugy is meghazudolták.

Befejezésül Mussolini magyarnyelvű „Éljen Magyarország!” kiáltással végezte be beszédét.

Ezután Lányi Árpád, a Tész igazgatója átnyújtotta a Tész arany díszlevelét. Mussolini átvette a 220 kötetbe foglalt 2 milliónyi aláírást, amelyben a magyar nemzet üdvözli őt. Utána a duce hosszasan elbeszélgetett a küldöttség minden tagjával.

Nyolc órakor a küldöttség elhagyta a Palazzo Venezia-t, amely előtt tízezer főnyi tömeg hangos éljenzéssel tüntetett a magyar-olasz barátság mellett.

Gandhit szelítés érte

London, október 18.

A Daily Herald azt a szenzációs hírt röpti világra, hogy Gandhit röviddel éhségsztrájkja félbehagyása után szelítés érte. Az indiai kormány senkit sem enged hozzá, nehogy állapota rosszabbodjék. Különösen gondnal vigyáznak arra is, hogy súlyos állapotáról ne terjedjenek el hírek.

Elvetemedett

leánykereskedőket tett ártalmatlanná a konsztanci rendőrség

Konstanca, október 18.

A konstancai rendőrség erkölcsrendészeti osztálya vakmerő és elvetemedett leánykereskedőket leplezett le a napokban.

A rendőrség ugyanis bizalmas értesítést kapott, hogy a Pescarilor utca 6 szám alatti házban a Michalache házaspár „élőhus-börzét” tart fenn.

Fiatallányokat csábítanak oda kiadó butorozott szobákkal, majd jó pénzért áruba bocsátják őket s ha ellenállást mernek tanusítani, különböző fenyegetésekkel ijesztik meg.

Két nappal ezelőtt Pavelescu Marecla, buzái és Jonescu Viktória cämpulungii leány kihasználva a házaspár távollétét szállodába szöktek. Nemsokára azonban megjelent ott Jonescu és, mint az erkölcsrendészeti ügyosztály ágense követelte a két leány kiadását. Ekkor értesítették titokban a rendőrséget, amely a szállodában letartóztatta Jonescut. Házkutatás alkalmával 6 leányt találtak ott, köztülük Neuberger Irén temesvári és Cioră Rozália hunyadmegyei illetőségű. A nyomozás folyik.

Hanem komplikálódik a krízis

A Maniu-kormány ma leteszi az esküt

Bukarest, október 18.

Maniu Gyula deignálása egvelőre a kormányváltást összerakta és politikai árnyalatait kielégítette. Egvetlen talán Vajda, akit a megoldás nem nyugtat meg, mert ezuttal most már másodsor is Michalache akarata győzött.

Politikai körökben nagyon valószínűnek tartják, hogy Maniunak minden különösebb nehézség nélkül sikerül majd összehoznia az általa tervezett „nagy kabinetet”. Az ellentéteket ugyanis sem Vajda és Titulescu, sem a volt miniszterelnök és Michalache között nem lehetett áthidalni. Amennyiben Vajda — minden intranzigenciája ellenére, is — aláveti magát a pártvezetőség határozatának s mindenek fölül támogatja, úgy Maniunak sikerül megmenteni a nemzeti parasztpárt helyzetét.

A kora délutáni órákban a kormányváltást berkeiben az alábbi valószínűnek látó új kormánylista keringett:

- Miniszterelnök: Maniu Gyula.
- Külgyminiszter: Titulescu Miklós.
- Belügyminiszter: Vajda Sándor.
- Földmívelésügyi miniszter: Michalache.
- Igazságügy: Popovici Mihály.
- Pénzügyminiszter: Mironescu.

A többi tárcákat minden valószínűség szerint a Vajda-kormány lemondott miniszterei fogják betölteni. Az alminiszterek szintén a régiéi maradnak.

A kedd délutáni és esti események mutatják majd meg, hogy Maniunak sikerül-e összehozni ezt a nagy kormányt, amelynél jobb garnitúrát ma Románia egvetlen pártja sem tud produkálni.

Előfordulhat azonban, hogy Maniunak még sem sikerül áthidalni a súlyos ellentéteket. Ebben az esetben a helyzet teljesen bizonytalanává válik. Michalache ugyanis kedden délelőtt több ízben kijelentette, hogy a maga részéről semmilyen körülmények között sem vállalja a kormány alakítási meglizást, még akkor sem, ha a pártnak távoznia kell az ország éléről.

Miután Maniu elfogadta a deignációt uiból Vajdának a kezében van a helyzet kulcsa, akinek magatartásától függ, hogy sikerül-e összehozni a Titulescu támogatásával megalakítandó nagy nemzeti parasztpárti kormányt.

Megevezés esetén a Maniu-kormány már ma este megalakul és az éjszaka folyamán le is teszi az esküt a király kezébe.

Borzalmas vasuti katasztrófia Temesvár mellett

Temesvár, október 18.

Borzalmas vasuti szerencsétlenség történt hétfőn este a Temesvár-ronáci vonalon. A zombolyvai vegyes motorosvonat 6 óra 50 perckor indult el Temesvárról. Hét óra tájt lehetett amikor a ronáci állomásra ért, majd onnan is elindult. Alig tett azonban néhány száz métert a mozdonnyal kisklott és valamennyi vaggont magával rántotta a magas töltésről. Tekintve, hogy a motoros óriási gyorsasággal haladt, nem lehetett megakadályozni semmiképpen sem a katasztrófát. Tizenkét halottat és tizennégy súlyos sebesültet szedtek ki a vonat roncsai alól. Az időközben Temesvárról érkezett mentővonat megkezdte a mentési munkálatait, míg a hivatalos bizottság a halottak agnoszkálásán s a szerencsétlenség okának kivizsgálásán dolgozik.

Az Ekcéma

Azok, akik szenvedtek ebben a kínos betegségben és éveken át türelmetlen vizsgátságot álltak ki, a Cadum kenőcs használata után rövidesen visszanyerték álmukat és nyugalmukat. Ez a kenőcs beigazolta hatásosságát azért, hogy ezer és ezer egyént gyógyított ki, akik régóta szenvedtek ekcémától, sömörtől, pörsestől, pattanástól, furunkulustól, kelevénytől, kiütéstől, csalánkiütéstől, verkeléstől, aranyérettől, viszketésgéttől, rühötől, tályogtól, égéssébtől, csipéstől, kergesedéstől, ugyszintén sebesüléstől.

MacDonaldnak tetszik a Népszövetség

London, október 18.

A nemzeti munkáspárt tegnap villásreggelit adott Mac-Donald és a többi miniszterek tiszteletére, amelyen az angol premier nagy beszédet mondott. Dicsérte a Népszövetséget, kijelentette, hogy arra feltétlenül szükség van. Beismerte, hogy a leszerelési értekezlet eddig nem sok eredményt ért el, de most már itt az ideje, hogy értékes és tartós eredményt mutasson fel. Németország még mindig nem mutatott hajlandóságot, hogy eljőjön Genfba, de reméli, hogy ez nem az uolsó szó.

— Jugoszlávia közel van a halálhoz és halála Horvátország gyógyulása — mondta Macek

Belgrád, október 18.

A jugoszláviai forrongásokról továbbra is nehéz tiszta képet alkotni. A szerb diktatura rendületlenül a tagadás politikáit folytatja. Tegnap végre megszólalt és — mint közöltük — beismerte hogy már hetekkel ezelőtt megkezdődött valami mozgolódásféle, amely szerinte a szomszédállamok és néhány emigráns izgatásának tulajdonítható. De már a jelentés elkészült voltából is kétségtelen, hogy Lyka tartományban és a Velebit-hegység vidékén sokkal komolyabb dolgok játszódnak vagy játszódhatnak. Lehet, hogy a szerb csapatoknak időközben sikerült „rendet teremteniök” és ezért látják elérkezettnek az időt, hogy — jó néhányheti hallgatás után — végre hivatalos nyilatkozatot is adjanak.

Újabb jelentések szerint a belgrádi rendőrség fogházába több száz politikai foglyot szállítottak be Lyka tartományból. A forrongások főszéke Gaspici város és megveszékely. Itt a szerbek 152 embert tartóztattak le. A lázadás a Velebit-hegységben és környékén teljesen elhárapódzott.

Egyik faluban, az államvédelmi törvény megsértése címén letartóztatták dr. Maceket, a horvát parasztpárt vezérét. Érdekes, hogy korábbi hivatalos szerb nyilatkozat szerint Maceket nem gyanúsították a felkelésben való részvétellel. Maceket a faluban utólrta a Manchester Guardian tudósítója és azt a kérdést intézte hozzá, hogy a horvátok miért nem lázadnak fel fegyveresen a szerbek ellen? Mire Macek a következő választ adta:

— Nincs semmi értelme, hogy meggyilkoljuk a gazdag nagybácsit, akitől örökséget remélünk — ha tudjuk, hogy rövidesen ugyis természetes halállal mul ki.

Jugoszlávia közel van a halálhoz és halála Horvátország gyógyulása. Ezért a nyilatkozatért került börtönbe Macek. Ugyanakkor Dalmácia egyik helységében letartóztatták Trumbics ismert horvát politikust. Macek letartóztatásával kapcsolatban Belgrádban újabb hivatalos nyilatkozatot adtak ki, melyben megeafolják a hírt. De más jugoszláv forrásból származó hírek bizonyossá teszik, hogy dr. Maceket tényleg őrizetbe vették, csak azután, a belföldön és külföldön várható felzudulástól félve, szabadon engedték. A Manchester Guardian tudósítójának adott nyilatkozat, valamint egvő jugoszláv ellenes propaganda miatt Maceket kihallgatásra állították elő a belgrádi rendőrségben, de azután — egvelőre — szabadlábra helyezték.

Macek a kihallgatáskor nem tagadott, sőt megismételte, hogy a szerb diktatura folytán biztos meggyőződése szerint az ország romlásához közeledik. — A Trumbic letartóztatásáról szóló hírrel kapcsolatban eddig sem megerősítés, sem hivatalos cáfolat nem érkezett.

Leverték a forradalmat?

Belgrád, október 18.

Újabb jelentés megerősíti Trumbics volt miniszter és parasztpárti vezér letartóztatásának híreit. Macek szabadlábon van. A szerb kormánylapok a két politikus szigorú megrendszabályozását követelik és a horvát lázongások előidézésével továbbra is a szomszédos államokat gyanúsítják.

A felkelők és szerb csapatok közötti harcokról semmi hír. Valószínű, hogy az csak kisebb guerillaharcok folynak.

Kína lakosságának negyedrésze már kommunista

London, október 18.

A Sanghaiból érkező legújabb hírek szerint a kommunista mozgalom óriási léptekkel halad előre Kínában. A Középkína hatalmas területeit magába foglaló Szovjetkína eddig 100 millió alattvalót számlál, vagyis a kínai birodalom népének negyedrésze a kommunista rendszerre tért át.

A vörös hadsereg állandó harcban áll a nankingi kormány és a kínai rablótábornokok csapatával. Jelenleg Hankau városát zárják körül a „vörös sárgák” és meghiúsítják a kormánycsapatok minden hadműveletét. Biztosnak látszik, hogy Hankau rövidesen a vörösök kezébe esik. Hankau Sanghai után Kína legjelentősebb kikötő és ipari városa és elfoglalásával a vörös hadsereg Nankingot is fenyegeti.

Megalakult Angliában a fasiszta párt

London, október 18.

Tegnap tartotta a Trafalgár téren az angol fasiszta párt első népgyűlését, amelyen a pártot megalakító Sir Oswald Mosley mondott nagy beszédet. Érdekes, hogy az angol fasisztáknak ez a negyedik megalakulási kísérlete. Háromszor nem sikerült összehozni a pártot, mert a vezetőkön kívül csak néhány tag jelentkezett.

Az angol fasiszták vezérét testőrség vette körül. Külsőségekben Mussolini utánzója, előtte és utána diktátorok vonultak fel vesszőnyalábokkal. Mosley beszédében Nagybritánia eszméjét fejtegette. A gyűlés fasiszta jellegét az adta meg, hogy csakhamar zavargássá fajult el. A hallgatóság jórésze kommunista munkásokból állott, akik közbekialtásokkal zavarták a britt Mussolini szónoklatát. Verekedés kezdődött, többen megsebesültek, majd kivonult a rendőrség és véget vetett a gyűlésnek. Számos letartóztatás történt.

Megtántorodtak Tordán a magyarpárti emberek

A párt utasítását semmibeveve liberális polgármestert választottak

Torda, október 18.

Tordán is uira beiktatták hivatalába a régi választott tanácsot és megalakították a vezetőséget. Ez alkalommal kínos meglepetést okoztak a Magyar Pártnak — a tanács magyarpárti tagjai.

A tordai magyarpárti tagozat ugy utasította a tanácsokat, hogy saját kebelükből delegáljanak jelöltet — kettő kivételével — s arra szavazzanak. A választáson azonban a magyar tanácsosok hirtelen összepaktáltak a liberálisokkal, akik megkötötték az egyezséget a szociáldemokratákkal is. Így aztán dr. Gentiu liberális, a magyar szavazatoktól támogatva, Torda polgármestere lett.

A megdöbbentő eljárás miatt a tordai Magyar Párt kérdőre vonta tanácsosait. Valóban érthetetlen, hogy milyen elferdült gondolkodású magyar tarthatja ki a kisebbségi érdeknek, hogy egy magyar város élén liberális vezető üljön? A párt nem alkalmazott szankciókat a megtévedt urak ellen, akiknek különben lesz alkalmuk jóvátenni hibájukat. A nemzeti parasztpárt ugyanis megfeleltette a tanácsalakítást és a választást is és bizonyosan új megalakulásra kerül a sor.

A magyar színészet újabb gyászja Meghalt Varsányi Irén

Budapest, október 18.

A magyar színművészetet rövid idő alatt harmadik mérhetetlen veszteség sújtja. Hegedűs Gyula, Lábass Juci, majd tegnap a hirtelen elhunyt Varsányi Irén. Varsányi egyike volt nemcsak magyarországi, de európai viszonylatban is a legintelligensebb és legtehetségesebb színésznőnek. Két nappal ezelőtt epehólyaggyulladásával a Park-szanatóriumba szállították, ahol műtétnek vetették alá. Az operáció látszólag sikerült, azonban hétfőre virradó éjszaka heves szívgyengeség fogta el, majd hétfőn délelőtti hirtelen rosszul lett, mindenkit kiküldött a szobából. Ekkor megkezdődött az agónia és 12 órakor a művésznő halott volt. Varsányi Irén, aki szinte kezdettől fogva a Vigszínház számottevő tagja volt, majd Hegedűs Gyula állandó partnere lett, 53 éves volt.

A temesvári háziur házbért szed

Temesvár, október 18.

Embterelen jeleretek játszódtak le egy temesvári házban, ahol Dardin József jözséfvárosi háztulajdonos és veje, Haas Hermann, Nedavi István nevű lakójuk lakásáról az összes ajtókat és ablakokat leszedette, mert a lakó 15-én nem tudta az esedékes házbért kifizetni. Haas nem elégedett meg ezzel, hanem Nedavinéra is rátámadt, akit férje távollétében egy bottal agyba-főbe vert. A verkedésből a 15-ös számú közrendőr is kivette a részét, aki buzgón asszisztált a dühöngő háziurnak.

Az ablakok és ajtók leszedésének egyébként súlyos következménye is van, mert Nedaviék 7 éves fiaeskája, aki egy oltás folytán lázasan feküdt, tüdőgyulladást kapott.

A brutalitásukról ismert háziurak újabb esete városszerte óriási felháborodást idézett elő.

A legközelebbi német választáson Hitler vereségét jósolják

Berlin, október 18.

A német lapok hosszasan foglalkoznak a november 5-i választások várható eredményével. Az általános vélemény az, hogy a hitleristák újabb veszteségeket szenvedtek, de nem jelentőseket. Mindenesetre valószínű, hogy Papen kormányzóképes többséget hozzon magának az új parlamentben. Erre mutat a „Die Tat” mai cikke is. A lap tudvalevőleg Schleicher hadügyminiszter irányítása alatt áll. A cikk szerint az új parlament sem lesz hosszú életű, mert december 5-én összeül ugyan, de azonnal fel is oszlatja Papen.

Oltott mésszel lett öngyilkos a rab

Temesvár, október 18.

Különös módját választotta az öngyilkosságnak Herhalt József vizsgálati fogoly, aki betörés miatt ült a temesvári fogházban.

Herhalt, aki az udvaron kőművesmunkát végzett, egy darab oltott mésszel vett magához és azt cellájában feloldotta és megitta. Válságos állapotban szállították kórházba.

Öngyilkos nagyváradi soffőr

Nagyvárad, október 18.

Gábor Sándor nagyváradi taxisoffőr, Bethy Ödön-utca 10 szám alatti lakásán megmérgezte magát. A szomszédok értesítették a mentőket, akik behatoltak a lakásba.

A szoba közepén teljesen meztelenül hevert az öngyilkos soffőr, akit életveszélyes állapotban a kórházba szállítottak. Tették oka ismeretlen.

ASTRA (Apolló) MOZGÓ BRASSÓ

Oktober 18-tól kezdve vetíti:

A megfiatalított Adolár

derős vigátéket. — A főszerepekben

Grete Natzler, Trude Berliner,
Fritz Schultz, Georg Alexander,
Hans Moser — Paul Hörbiger.

B. L. 4. OLDAL

Maholnap Chikágó jöhet hozzánk — tanulni

Ellopták a kolozsvári ügyészség irratárából a feketeszesez aktákat

Kolozsvár, október 18

Szenzációs aktalopás történt tegnap a kolozsvári ügyészség irratárában.

Rézgel hét órakor, amikor a takarító-nő a szobába lépett, meglepve látta, hogy a nagy páncélszekrény, amely állandóan zárva volt, fel van törve és az összes iratok szanaszét hevernek a padlón. Azonnal jelentést tett a felfedezéséről a fő-ügyészségnek, megindult a vizsgálat és

egyhamar kiderült, hogy ismeretlen tettesek aktalopást követtek el, ugyanis az irratárból és Pop ügyészségi titkár hivatalában levő páncélszekrényből eltűntek a híres feketeszesez-ügy jelentősebb aktái.

A megindult nyomozásnak ezveleire nincsen konkrét eredménye, azcaban nem lesz nehéz megállapítani, hogy ki-nek állott érdekében ezeket az iratokat eltüntetni.

Hiába London erőlködése — Berlin hajthatatlan

Németország, csak mint egyenlő fél jön el a „kis” leszerelési konferenciára

Berlin, október 18

A „kis leszerelési konferencia” ügyében a londoni külügyi hivatal újabb erőfeszítéseket tesz, Anglia mindenáron nyélbe akarja ütni ezt az előzetes megbeszélést az öt nagyhatalom között, hogy a leszerelés, de főleg a német fegyverkezés ügyében valami megállapodást érjenek el. Tegnap délelőtti a berlini angol követ megjelent a birodalmi külügyminiszteriumban és újabb meghívást nyújtott át Németország részére a Genfben megtartandó konferenciára. A külügyminiszter azonnal megadta a választ, amely változatlanul elutasító volt. Németország nem megy el Genfbe, amíg a nagyhatalmak nyilatkozatot nem tesznek, hogy elismerik jogát az egyenlő felfegyverkezéshez.

A leszerelés ügye tehát olyan jól áll, hogy még egy előzetes különben is kétes eredményű értekezlet összehívását sem képesek keresztülvinni.

Az avareskánus képviselő nem mond le tanácsosi állásáról, mert a villanyszámlát ennek jövedelméből fizeti ki

Csikszereda, október 18.

Az uira beiktatott városi tanács vezetőségének megválasztásakor Faroga Viktor került a polgármesteri székbe, alpolgármester pedig Részegh Viktor lett, az állandó választmányba pedig három magyar tag került be. Az egész város megelégedett az alakulással. De nem elégedett meg dr. Vasu avareskánus képviselő, aki mert, nem sikerült bejutni a választmányba, megfelebbezte a választást s így, most hónapok is eltelhetnek, amíg a tanács megkezdheti működését.

Vasu indokaira jellemző a következő kis eset. Az alakuló gyűlésen Barbat Oktavián, saját párthive, megkérte, engedje át neki tanácsosi tisztjét, hiszen a képviselőség amugy is eléggé elfoglalja. Vasu erre kijelentette, hogy nem mondhat le a tanácsosi állásról, mert az ülésekért járó napidíjából ki tudja fizetni villanyszámláját.

Ilven érv és felfogás alapján akadályozzák meg Csikszeredán, hogy a választott tanács ismét átvehesse a város ügyeinek vezetését.

Ötvenezer lejt lopott egy „udvariatlan” ismeretlen a Banca Nationala temesvári intézele pénztára asztaláról

Temesvár, október 18.

A temesvári „Industria Lânei” pénztárnoka, Kuhn István, tegnap délelőtti a Nemzeti Bankba ment, hogy onnan egy 272 ezer lejes járandóságot felvegyen.

Amikor a pénztárszobában az összegzet kiutalták, Kuhn a kasszánaál át akarta azt számolni. Közben egy ismeretlen ember, aki szintén pénzért várt a kasszánaál, „véletlenül” meglökte a számoló Kuhn, úgy, hogy az előtte lévő pénz szerte gurult a padlón. Pár perc alatt sikerült a pénzt összeszedni, azonban abból már

egy 500 lejesekből álló 50 ezer lejes köteg eltűnt azzal az emberrel együtt, aki a „véletlenül” lökést megrendezte.

Amikor a hiányt észrevették, azonnal lezárták a helyiség összes ajtóit és mindenkit megmotoztak. A pénzt és az ismeretlen azonban nem sikerült megtalálni.

A rendőrség a legerélyesebb nyomozást indította, annál is inkább, mert a múlt napokban ugyanez az eset játszódott le a pénzügyigazgatóság pénztárszobájában is, ahol egy pénzügyi tisztviselőt loptak el 50.000 lejt.

Harminc viléz Szófiába tart...

Hazatérnek azok a bolgár miniszterek, akiket „in contumacia” halálraítéltek

A lakosság diadalmenetben várja a hazatérőket

Belgrád, október 18

Jugoszlávián kívül Bulgáriában is a forrongás jelei mutatkoznak. A belső zavargások hírére ugyan hivatalos helyről cáfolják, de már a „kommunisták legutóbbi győzelme a szófiai választásokon is jellemző a helyzet feszültségére. Ebben a helyzetben harminc politikai menekült, köztük több volt miniszter, akik Bulgáriában halálra vannak ítélve, elérkezettnek látta az időt, hogy hazatérjen.

Emlékeztetes az 1923 júniusi véres felkelés és az ugyanazon év őszén lezajlott parasztlázadás, amelyeket a kormány-nak sikerült elfojtani. Ekkor a bolgár parasztpárt sok tagja Jugoszláviába emigrált.

Részben amnesztiát kaptak és visszatértek hazájukba. Sokan azonban száműzetésben maradtak, mert otthon „in contumacia” halálra vagy életfogytiglani halálra ítélték őket. A halálraítéltek között van Atanasoff és Sijanooff, a Stambulinsky kormány két volt minisztere is.

A menekültek jelentkeztek a belgrádi bolgár követségen és bejelentették, hogy hazatérnek. A követség nem adott nekik utlevelet. A szerb kormány azonban kijelentette, hogy átengedi őket a határon. A harminc elszánt politikust megindult a határ felé, ahol a bolgár parasztpárt népes küldöttséggel és diadalmenettel vár-

FEJFÁJÁSOK

idegzsába, influenza, rheumás fájdalmak csakis a

Dr. NANU MUSCEL-féle
ANTINEURALGIC

által gyógyíthatók. Eredeti dobozban, mely két kapszulát (ostyában) tartalmaz, fenti eredeti jelzéssel. Kapható gyógyszerárakban és drogériákban. 17171

ja őket, de minden valószínűség szerint megjelennek a részben halálra, részben fegyházra itélt politikusok fogadtatásán a hatóságok is, hogy letartóztassák őket. Az emigránsok hazatérése újabb olajat öntött a tüzre és nagy izgalmat keltett az egész országban. Még nem lehet tudni, hogy amnesztiát kapnak-e, vagy a kormány ragaszkodik az ítéletek végrehajtásához.

Még csak ez hiányzott!

Horogkeresztes dresszenben akart játszani a szabadfalui sváb csapat

Temesvár, október 18

A Temesvár melletti Szabadfaluban tegnap lett volna a Vulturi román futballcsapat és a hitlerista csapat mérkőzése. A hitleristák piros dresszenen piros alapon fekete horogkereszt volt. A nézőtér közel 5000 hitlerista drukker foglalt helyet, míg a román csapatnak alig néhány tuat hive volt jelen.

A Vulturi a politikának a sportba vitelét látva, elállott attól, hogy a tüntetőcsapattal megmérkőzzék, azzal az indoklással, hogy „horogkeresztes sportot” nem ismer s politikai mérkőzésnek pedig nem a futball pályán a helye!

— Ideges embereknek és lelkibetegeknek az enyhe természetes „Ferenc József” keserűvíz rendes bélműködést, jó emésztést és elegendő étvágyérzetet teremt. Világhírű ideggyógyosok véleménye alapján a Ferenc József víz használata az agy és a gerincvelő megbetegedéseinek is kiválóan ajánlható. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Benzinnel leöntötte az ágyát és belefeküdt

Temesvár, október 18.

Két megdöbbentő öngyilkosságot produkált újra a nyomor Temesváron, az öngyilkosságok rekord-városában. Wester Johann sváb gazda, akinek súlyos anyagi gondjaihoz még betegsége is hozzájárult, lement borpincéjébe és ott felakasztotta magát. Mire tettét észrevették, már halott volt.

A másik öngyilkosságot Gombkötő Erzsébet negyvennégy éves kardostelepi munkásnő követte el, aki szörnyű halálnemet választott. Lefeküdt ágyába, amelyet előzőleg benzinnel leöntött és azt meggyújtotta. A mentők harmadfoku égési sebekkel szállították kórházba, hol kétórás kintlódás után kiszenvedett.

Négy és fél százalék a magyar bankkamatláb

Budapest, október 18.

Budapestről jelentik: A Magyar Nemzeti Bank ma leszállította a kamatlábat öt százalékról négy és fél százalékra.

A B C

utasok részére

A — Ha Budapestre jön, szálljon meg a dunaparti elsőrangú **BRISTOL** szállodában,

B — mert olcsó áron nyújt mindent: szép szobát, kitűnő ellátást és szórakozást, hisz úgy a délutáni teánál, mint az esti vacsoránál tánc van.

C — Mindezt (szobát, teljes kitűnő ellátással) — a szoba fekvésétől függően — már napi 12 pengőért kaphatja.

OKTÓBER 20.

Hogyan dagadt nemzetközi afférré a Csiki Magánjavak ügyében hozott genfi ítélet?

Genf, október 18

Ugy látszik, az erdélyi székely-magyar nemzet ügye ezentúl több megértéssel találkozhatik a világ közvéleménye előtt. Már napok óta valóságos nemzetközi érdeklődés kereshetett körül a Csiki Magánjavakra vonatkozó genfi ítélet. Tizenhárom esztendője, mióta a Népszövetség fennáll, első ízben esik meg, hogy egy kisebbségi sérelem ilyen nagy ügyvéddagadion és ennyire kivívja a közvélemény osztatlan pártolását.

Elgondolható, micsoda átváltozásokon ment át a nagy diadallal de talán idő előtt beharangozott „Esprit de Genève” (genfi szellem) attól a naptól, amelyen a puskaporszagú béke ifjú megszálló intézménye nem állotta a hazugság bélyegét sütni Erdély három köztiszteletben álló vallásgházi vezérére, gróf Majláth Gusztáv Károly római katolikus, Nagy Károly református és Ferenc József unitárius püspökökre, mert kimérték nyitani a kisebbségi sors kenyerét evő erdélyi magyar nemzet sorsa miatt, a mai eseményekig, amikor emberfeletti küzdelmük gyümölcsésképpen kezdik elérni, hogy

a kisebbségi kérdést egy vonalba helyezik a világgazdasági problémák fenyegető kísérletének elhessegetésével. Leginkább dr. Balogh Artur és dr. Pál Gábor erdélyi magyar képviselőket illeti meg a főérdem, akik esztendőközön keresztül vállalták a kilátástalannak tűnő genfi záradékok mártíriumát, míg végül lassankint mégis beleegyeztek a genfi politikai köztudatba azt a tényt, hogy valahol a Kárpátok tövében egy jobb sorsra érdemes nép éldegél, amely egyre-másra békétlenkedésének hangját hallatja idegenben, a szerencse forgandósága felett.

Az általuk felszínre vetett Csiki Magánjavak ügye legutóbb olyan botrányos sértéssel végződött, amely a jelenlegi, rendkívül éles genfi levegőben nem maradhatott egész hatástalanul.

A Népszövetségnek csak a román kormányra való tekintettel mellőzték a székely közbirtok tulajdonjogának megvizsgálását, és a politikai közvélemény elfogulatlan része ezért bizonyos megilletődéssel tekint a földjéből, hajlékából kiforgatott erdélyi, földettről 30.000 székelyre.

akiket a Népszövetség szemernyi lelkiismeretfurdalás nélkül feláldozott a politikai világegyensúly lelket hamvasztó oltárán.

A székely határhörök esete miatt szállt síkra az elmúlt napokban Norvégia képviselője a sok port felkavart VI-ik Bizottság ülésén ama elv érvényrejuttatásáért, amely szerint kisebbségi kérdésekben mindenkor a panasztevő feleket illesse meg az utolsó szó joga. Hogy mennyire hatása alatt tartja a kedélyeket a csiki esetből leszűrt tanulság, az is mutatja, hogy a kisebbségi kérdésekkel foglalkozó VI-ik bizottságban nem a kisebbségekkel szemben hegyeződik többet ki az államférfiak bizalmatlansága, hanem egyre azt firtatták,

miként lehet meggyőződni a kormányok felhozott állításainak helyességéről?

Iény ugyan, hogy a román kormány a Nemzetek Szövetsége nyomására kénytelen volt visszaállítani a Csiki Magánjavak igazgatóságát, visszaszolgáltató az elkobzott épületeket, az ítéletnek az a része viszont, amely az elkönfiskált földbirtokra vonatkozik, az elfogulatlan szemlélő előtt mindjárt mint kirívó igazságtalanság jelenik meg.

Mi történt tulajdonképpen a székely házarórezred ősi birtokai körül? A román kormány elveit 60.000 hold termőföldet, dus sűrűségű erdőt a csikmegyei néptől, melyből 30.000 holdat román parasztok között osztott szét, további harminc ezret pedig magának tartott meg.

Persze a helyzetet nem ismerő norvég, angol és japán delegátusok saját erköl-

csi felfogásukból kiindulva készpénzre vették a román kormány minden szavát, mert nem tételezték fel, hogy a felelős kormány tétrevezetésre szánt kimutatása alapján mondják ki ítéletüket.

Annál nagyobb volt hát a csiki döntésben részes államférfiak meglepetése, a mikor Tamás András, a székely nemzet egyik Genfben élő fia hatásos emlékiratot intézett a Népszövetséghez, melyben rendkívül súlyos panaszt emelt a kisebbségi elvárás fogvatartóssága ellen.

Kitűnik az emlékiratból, hogy a statisztikai adatok bizonyos csúrés-csavarás szerű elrendezéséből olvan következtetéseket lehet levonni, amelyek teljesen elhomályosították a földosztás körüli valódi helyzetet.

A magyar emlékirat például kimutatja, hogy a román kormány a Szépvíz községnek adott egyetlen hold területet csak arra használta fel, hogy szaporítsa

a földosztásban részesült magyar községek számát, de amíg a többi községek többezer hold földhöz jutottak, addig ez az egy falu csak egyetlen árva hold földet kapott.

Felveti azonkívül Tamás a genfi kisebbségi osztály szervezetének legnagyobb hibáját, az igazi érdeklődés teljes hiányát kisebbségi dolgok iránt. Ez a részvétlenség és tájékozatlanság tehetette lehetővé, hogy

a román kormány — ugymond — céljainak megfelelően kihasználhatta a Maroshévíz (Toplita Romána) és Csiktaploca (Toplita Ciuc) román elnevezése közötti hasonlóságot.

Igy a vitás erdőkből — folytatja a feltűnésteltető emlékirat — a román többségű Maroshévíznek (Toplita Románának) adták a legnagyobb területeket, viszont Genfben Toplita Ciuc-nak, Csiktaploczának magyar többségű adatait so-

A jugoszláv forradalom hírére

Zuhan a dinár

A szerb kormány cáfol, de a falusi lakósságot páni félelem fogja el és terményeiket csak aranyért és ezüstért adják

Bécs, október 18.

A jugoszláviai helyzet bizonytalan voltára jellemző a dinár zuhanása. Az egész országban beszélnek, hogy a szerb valutát lebecsülik és 20 százalékkal devalorizálják. A kormány hivatalos nyilatkozatot adott ki, amelyben határozottan cáfolja ezeket a híreszteléseket. A nyilatkozatnak azonban kevés hitele van és a rémhírek változatlanul tartják magukat. A legnagyobb a pánik a falusi lakósság körében. A vidéken a parasztok csak aranyért, vagy ezüstért adják el terményeiket.

A megijesztett Don Juan megkéselt egy asszonyt

Bukarest, október 18.

Tegnap este a Sincai utcán haladó emberek több egymásután elhangzott revolverdörrenésre lettek figyelmesek. A lövések irányába szaladtak és ott feldúlt állapotban, kezében revolverrel találtak egy asszonyt. Ugyanakkor a közeli sarkokról kétségbeesett női hang kiáltott segítségért.

Az időközben megérkezett rendőrök azonnal odasiettek s ott, mely sebbel a nyakán találtak rá *Constantin Aneta* Măgurele utcai asszonyra. A megsebesített asszony akadozva panaszkolta el, hogy egy ismeretlen tettes szembetámadta és késsel több ízben a nyakába szurt. Ezután *Constantin Aneta* összesett s eszméletlen állapotban a kórházba szállították. A másik nőt a rendőrségre vitték, ahol a következőket adta elő:

Ghița Elenának hívják szintén a Măgurele utcán lakik. Már hosszú hetek óta estefelé, amikor munkából té, haza egy-

ismeretlen fiatalember lövete, aki állandó megjegyzésekkel zaklatja. Hiába figyelmeztette több ízben, hogy hagyja békében, az csak követte tovább. Végül hogy egyszer megszabaduljon tőle, magához vette revolverét, amely vaktölténnyel volt megtöltve s elhatározta, hogy elriasztja a fáradhatatlan Don Juant. Ez történt aztán ma este. Mikor a fiatalember, névszerint *Ilie Petre Gruia*, ismét követni kezdte, előrántotta revolverét és azzal több riasztó lövést adott le. *Gruia* ekkor elvesztette nagy bátorságát és ellenkező irányban kezdett futni. Itt szembe találkozott *Constantin Elenával*, aki békésen igyekezett hazafelé. A megijesztett fiatalember azonban azt hitte, hogy az asszony el akarja állani az útját és ezért kést rántott, amivel aztán megsebesítette.

Constantin Elenát a kórházban ápolják, míg *Ghița Elenát* letartóztatták és megindították a nyomozást *Gruia Petre* kézrekerítésére.

Vilmos excsászár kamarása szerint a császár hazamegy, mihelyt hívják

London, október 19

A „Daily Telegraph” párisi levelezője ellátogatott Doornba, hogy a Németországban erősödő monarchista mozgalommal kapcsolatban a legilletékesebb helyről információkat szerezzen. Sikerült is megintervenálnia, ha nem is magát a volt leendő császárt, de a kamarását. Ez a szenzációs interjú erősen alátámasztja a Vilmos közeli visszatéréséről szóló híreket, mert eddig sem az excsászár, sem környezetéből senki ennyire nyíltan nem beszélt a restaurációról. Az interjú különben a következőképp hangzik:

Riporje: Szándékozik-e a császár öfelsége elhagyni Hollandiát?

Kamarás: Meglehet. Ez a jövő eseményektől függ. Mindenesetre a császár csak akkor indul vissza majd Németor-

szágba, mikor a német nép ezt kívánja.

— Kit ért kegyelmesség a „német nép” fogalma alatt?

— Egy nemzeti kormányt, amely minden pártot magában foglal.

— Ilyen nemzeti kormányt tekintethető a birodalom jelenlegi kormánya is?

— Természetesen. Igaz, hogy a szocialisták és kommunisták nincsenek képviselve benne, de ezek nem számíthatók a német népközösséghez.

Végül megkérdezte az újságíró, hogy ha a jelenlegi kormány visszahívja Vilmost, az excsászár követné-e a hívást? A kamarás némi habozás után kitérő választ adott.

Ez a kamarás szemmel láthatólag abban reménykedik, hogy rövidesen Berlinben lesz alkalma szolgálatát teljesíteni.

rolva fel, úgy tüntették fel a helyzetét, mintha az elajándékozott erdők mindenhol magyar parasztok tulajdonába szálltak volna.

A tanácstagok legnagyobb része megütközéssel szerzett tudomást arról a módszerről, amely elősegíti, hogy a székely parasztok ezrei éppen a Népszövetség közreműködésével váljanak földönfutó koldusokká.

A székely birtokper ügyét azonban még nem zárták le, különböző magasállású politikusok török rajta a fejüket, hogy kihámozzák az igazat a Csiki Magánjavak dokumentumaiból. Már az a terv is felmerült e nagybefolyású tényezőkről, hogy valamilyen nemzeteket átfogó ligát fognak alakítani a székely kérdés figyelemmel kísérésére. Ami pedig a román kormány téves statisztikai részét illeti, Genf több kiváló statisztikai tanára és a politikai világ legkülönb jogászai igyekeznek kimutatni az adatokban elrejtett megtévesztési tendenciákat. Végre tehát a Népszövetségnek, ha nem is a székely kérdés történelmi és etnográfiai hátterének firkészsével s feltárásával, de tájékoztatóságával sikerült felhívnia a világ figyelmét a székely nemzet keserű kenyerére, és ha ez a mozgalom néhányszor világga fogja kiáltani a Nemzetek Szövetsége kisebbségi szervezetének eddigi mulasztásait, úgy eszébe jut legalább az érdekeltek népekkal közvetlen kontaktust nem kereső genfi intéstuciónak az a jó öreg székely mondás: nem mindig a székely bánja, amikor a Népszövetség támad...

Seidner Imre

Bolivia és Paraguay között még mindig áll a harc

London, október 18

A londoni paraguavi követhoz érkezett jelentés szerint Bolivia és Paraguay között változatlan hevességgel folyik tovább a háború. Érdekes, hogy a Népszövetség nemrég tartott üléséről azt a híradást közölték, hogy a két hadakozó állam döntőbírótság elé viszi ügyét, de úgy látszik, Genf még ezt a kis háborús konfliktust sem tudja rendezni.

A paraguavi követ különben saját hadseregének győzelmét kürtöli világgá.

Állandó összeütközések vannak a barnaingesek és a munkások között

Dortmund, október 18.

A közelgő választási küzdelmek során újra feléledtek a véres utcai harcok is a kommunista munkásság és a nemzeti-socialisták között. A rajnvidéki Dortmundban tegnap 400 barnainges náci indult el a munkásnegyedbe, hogy választási röpiratokat osztogasson. Csakhamar összeütközésre került a sor a munkásnegyed lakói és a hitleristák között. Mindkét részről revolvereket használtak. A lövöldözés során egy nemzeti-socialista és egy asszony, aki véletlenül arra haladt, életét veszítette. Azonfelül tizenkét súlyos sebesült maradt a helyszínen.

A harcok a kivonult rendőrség vetett véget, amely belelőtt a tülekedő tömegbe. A vererekedők azonban ellenálltak a karhatalomnak is és mire sikerült helyreállítani a rendet, egy rendőrtiszt súlyosan megsebesült.

Az angol minisztertanács Papent és Neurathot Londonba hívta

London, október 18.

Németország visszautasító álláspontja a „kis leszerelési értekezlettel” szemben jelentős lépésre bírta rá Angliát. A tegnapi angol minisztertanács elhatározta, hogy Papen kancellárt és Neurath külügyminisztert meghívja Londonba, ahol a német egyenjogúsági követelésekről tárgyalnak. Az angol kormány állítótalag tenne annyi engedményt Németországnak, hogy nem Genfben, hanem Hágában, vagy Londonban hívja össze a „kis leszerelési konferenciát”. A londoni körök azt is hangoztatják, hogy további engedmények árán visszacsalogatják a német delegátusokat a leszerelési konferenciára.

Hajápoláshoz csak speciális szereket!

A gyöngéd, élő hajra valóságos kincset jelent, ha ápolására oly tisztítószereket használunk, melyek eredetileg halott tárgyak részére készültek. Ezekből hiányoznak azok kozmetikai kellékek, melyek a haj felépítését előmozdítják, szépségét és mindenekelőtt egészségét megőrzik! Tehát ne kísérletezz — ennek csak legszebb kincse: a haja valjára kárát! Szép és egészséges lesz a haja, ha rendszeresen ápolja Feketeféj Extrával, a „hajfény” shampoonnal, mely haját egészségessé és erőssé teszi és csodás fényt kölcsönöz annak. A Feketeféj Extra, melyhez a „hajfény” mindig mellékelve van, speciális hajápoló szer, melyet harmincéves tapasztalat alapján készítettek. Képviselet: J. Bartmes, ügynökség, Braşov.

Forum Mozgó, Brassó
Utolsó két nap vetíti az
ÉGI TITÁNOK
című alkotást a világ legnagyobb néme ü
beszélő repülőfilmjét

OKTÓBER 20.

Róm. kath.: Vendel Ján.
— Protestáns: Irén — Görög: Artémusz. — Izraelita: 5693. Tisri 20. — Napkelte: 6.25. — Napnyugta: 17.04.

Október

20

Csütörtök

Időjárás. A budapesti Meteorológiai Intézet jelentése szerint változókéony idő várható, bár lényeges hőváltozás nélkül, élesebb északnyugati széllel, helyenkint esővel.

Varsányi Irén

Bájos gyermek volt a Wollner Irénke. Az ősi püspöki városban nagyuri dámák, szereplő urak is cirógatták, becézgették, ha mint egy őzike könnyű lépésekkel ment az iskolába, vagy onnan hazafelé. A születő lány és a cselédszerző unokája a polgárinak is első nővendége. Az évvégi ünnepségen ő mondta a búcsuzót s már akkor híre volt meleg, megkapó szavaiól képességének. Színipályára való, mondták a tíz-tizenkétéves gyermekről, aki ha dicsérték, szemérmesen lesütötte szép fekete kifejező szeméit. Irénke bégletlenül szerény, szelíd, vonzóan barátságos leánya volt.

A szegény család minden tagja hozzáfűzte a jobb jövő reményességét. Hitték abban, amivel iskolamesterek, közéleti személyek, színészek, iskolatársak egyetelműen biztatták: Irénke sokra fogja vinni, Irénkéből nagy színésznő lesz.

Felvételi a Színakadémián. Az első siker. A nagyok, Jászai, Ujházy, Nagy Imre, Császár, Márkus Emilia, Fay Szeréna, Vizvári tapsoltak a csodagyermeknek. A születő leánya, a cselédszerző unokája, Varsányi Irén elindult a dicsőség útján.

Hamar eljutott a Vígsházhoz. Színház és színésznő soha szerencsésebben nem került össze. Varsányi Irén éltető lelke lett a Faludi színházának. Minden szerepe, minden estéje új meg új diadal forrása. A kritika, még a legszigorúbb is, tele kézzel szórta fel az elismerés babérját, a szerzők — Molnár Ferenc még a szívével, az udvarló rajongásáért is — hálással hódoltak neki. Irigye, elensége még a színészlágyban sem volt, annyira szeretetreméltó, finom, szolgálalkész, kezzel és jószágos volt mindenkivel szemben.

Valóságos fogadóversenyek voltak, hogy annyi sok szépetője, gavallérja, kérője közül, akik az irók, színészek, habitűk világából, akárcsak Penelopét az ithakai kérők, ostromolták, kinek adja a kezét, miután a szívével bizonyára külön rendelkezett.

Szécsi Illés gyáros felesége lett. Gyermekei születtek, édesek, rózsásak, szépek mint ő, s szerepeik mellett bennük volt a legnagyobb gyönyörűsége, a legnagyobb ambíciója. Ami a házasságból hiányzott, azt az anya boldogsága pótolta.

A dicsőség telőpontjáról azonban nem lehet feljebb szállni. A kor parancsolt. A nagy művésznőnek is meg kellett alkudnia a helyzettel. Mások jöttek s zajos sikereik árnyékában egykori fényes estéinek, ragyogó szerepeinek emléke vizsgáltta.

Varsányi Irén varázsa a természetesség, a benső meleg, egyénisége harmóniája, hangjának a melódiája volt. Az ember az igazi értékeivel. A legnagyobbak közül való, akik színpadon szívről szívbe hatoltak. A gyermekkori barátság emléke ma is úgy látja velünk, mint kis leánykát, aki a záróvizsgán a számára készített ünnepi beszédet szavalja. Mindig egy volt, mindig igazi volt, az igazság művésze, a művészet igazsága. Milyen fájdalmas, hogy az egyetlen irás, amit róla az életben irhattam, ez a szívtépő nekrológ!

Halász Gyula

POLITISNEK IS TETSZIK A NÉPSZÖVETSÉG. Genfből jelentik: Politis, a népszövegségi tanács elnökének elnöke, nyilatkozott a tizenharmadik üléséről és kijelentette, hogy az a látszólagos negatív eredmény ellenére is, jelentékeny eredményt végződött. A leszerelés kérdése ügyében a hatalmak most már belátják, hogy azt nem lehet tovább halogatni.

Kirabolt egy uriaszonyt két rabló. Kisenevből jelentik: Tegnap éjjel Demescenco Tatiána nevű uriaszony, ismerőseitől igyekezett hazafelé. A Bartholomeus-utcán két ismeretlen egyen támadta meg, pénzét és ékszereit elrabolta és elvette ruháját, majd a meztelenre vetkőztetett asszonyt otthagva, elszalad. A rendőrségnek már ma sikerült egyik tettest elfogni, akinek megtalálták az asszony pénz tárcáját.

A CUZISTÁK NEM NYUGODNAK. Jásiból jelentik: A regátban a kuzisták egyre gyakrabban erőszakoskodnak. Tegnap a jasi hatóságoknak telefonon jelentették, hogy a balzmegyei Radioja közegében hat kuzista nagy botrányt provokált s többek között beverte a zsidó lakások ablakait. A rendőrség idejekorán közbelépett, letartóztatta a zavarókat és bezáratotta őket Balzba.

Egyre erősödik a tót autonomista mozgalom

Az autonomisták nem ismerik el a csehszlovák nemzeti egységet

Prága, október 15.

A nyomoruságos helyzetben levő Felvidék tegnap újabb erős jelét mutatta elégedetlenségének. Zólyomban a tót, katolikus és evangélikus autonomisták nagyarányú gyűlést tartottak, amelyen határozati javaslatban kimondták, hogy az autonomisták nem ismerik el a csehszlovák nemzeti egységet. Csehszlovák nemzet — így szól a merészen és határozottan megfogalmazott határozati javaslat — nincsen. A tót nemzet különálló, szuverén, saját hagyományokkal és mentalitással rendelkezik. A tótok követelik az ismert pittsburgi egyezmény érvényesítését, önállóságot igényelnek a nemzetek ön-

— SZOVJETOROSZORSZÁG MELLETTÉ VAN A ZSIDÓ KÖZTARSASÁG ALAPÍTÁSÁNAK. Lord Morley, volt angol hadügyminiszter, aki ezidőszakra Szovjetországban van tanulmányúton, azt a tervet vetette fel, hogy Biro-Bidjamban alapsítsanak autonóm zsidó köztársaságot. A tervhez a szovjetkormány állítólag már hozzá is járult.

— Székelyudvarhelyi hírek. Nyíró József, a legkiválóbb székely írók egyike Alsórákosról elköltözött és gyerekei könnyebb iskoláztatása céljából véglegesen Székelyudvarhelyen telepedett le. A kitűnő író már is népszerű alakja lett a városnak, mely kétszertelenül nagy súlyt nyert Nyíró személyében. — A Székelyudvarhelyi Dalegylet őszi zenei programjának első számaként október 15-én a kollégium tornacsarnokában nívós hangversenyt rendezett a következő műsorral: 1. Auber: Nyitány az Ördög része c. operából. Előadta a dalegylet szimfonikus zenekara. 2. Alkalmi beszédet mondott Dobos Ferenc dr. főgimn. tanár. 3. Tárca: Utolsó dal, énekelte a dalkar. 4. Csaiikovszky: Románca. Előadta: a zenekar. 5. Révfy: Népdalegyveg, énekelte a dalkar. 6. Magyar nótákat énekelte Bodrosi Balázs, Ferencz Annuska zongorakísérete mellett. 7. Adv-verseket szavalt Opra Benedek főgimn. tanár. 8. Mendelszohn: 42. zsoltárból részlet. Énekelte a dalkar Halmágyi Samu szólóival és a zenekar kíséretével. 9. Flotow: Részlet a Márta c. operából, előadta a szimfonikus zenekar. Karnagy Kiss Ede volt, a műsort tartó ház tapsolta végig.

Jön az Astrába!

Nagy Kató és Hans Albers

— A VILÁG LEGNAGYOBB ISKOLÁJA. Az amerikai Milwaukeeben működik a világ legnagyobb iskolája, amely önmagában szinte külön várost alkot. Az iskolában tizenkét ezer diák, az esti előadásokon pedig kilenc ezer tanuló vesz részt, kétszázharminché tanár s tanító oktatása mellett. Az iskolának külön pékjei, étkezdéi, könyvtárai, nyomdászai, borbélyai és elektrotechnikai vannak.

— ATHELIEZTEK CSIKBAN KÉT FŐBÍRÓT. Csikszederáról jelentik: A belügyminiszter Lengyel József csikszentmártoni főszolgabíró Csikszépvizre, míg Hamza Jakab csikszépvízi főbíró Csikszentmártonra helyezte. Benfentesek szerint a kicserélés politikai okokból történt.

— AZ EDDIGIEKNÉL IS HATALMASABB ZEPPELINT ÉPÍT NÉMETORSZÁG. Műnchből jelentik: A Zeppelin-művek újabb „Graf Zeppelin” építetnek, amely nagyobb lesz annál az óriásléghajónál is, amely egy éve minden baj nélkül állandó járatot tart fenn Németország és Délamerika között. Az új légi óriás ballonját éghetetlen heliumgázzal töltik meg, úgy, hogy katasztrófa semmi körülmények között sem érheti az új Zeppelint. Biztonságosabb lesz utazni rajta, mint bármely vonaton.

— UJ TAPSZERT TALALT FEL EGY SVED PROFESSZOR. A Lundban tartott anatómiai kongresszuson új tapszert mutatott be dr. Boklund egyetemi tanár. Ezt a tapszert a lund egyetem orvos-kémiai intézetében találták fel. A preparátum, amely nagy tojásfehérje tartalommal rendelkezik, szójababból készült, igen olcsó és rendkívül tápláló. A preparátum másik alkotórésze, a lecitin, amely a tojássárgájában található fel és a test ideg- és agysejtek képzésére használja fel. A kongresszuson összegyűlt orvosi tekintélyek rendkívül nagy érdeklődést tanúsítottak az új találmány iránt és egyhangúan megállapították, hogy annak jelentősége a mindennapi életben igen nagy lesz. Az új tapszert rövidesen gyártilag is elő fogják állítani, úgy, hogy nemsokára elfoglalja megérdemelt helyét a mindennap használatos tápszerek között.

delkezési joga alapján. Követelik a tótok közti ijesztő arányú cseh munkanélküliség enyhítésére, hogy a kapcsolatos részbe bevándorolt csehekét küldjék haza. A prágai központi hivatalokban legyennek kiülön tót osztályok tót vezetőkkel. Követelik az autonómiát az Erdős Kárpátok-tartományban is. A bel- és külpolitikában a keresztény irányzat érvényesüljön.

Az elkészedett hanggyűlés állásfoglalása annál súlyosabb, mert a tótok mindkét vallásosportja, a katolikusok és evangélikusok, egyhangúlag és teljes egyetértésben vesz részt az önállósági mozgalomban.

— MEGHALT EGYIPTOM LEGNAGYOBB KÖLTŐJE. Londonból jelentik: Savki Bej, Egyiptom legnagyobb költője, Kairóban meghalt. Egyideig Egyiptom koszorus költője volt, majd a politikai változások miatt száműzetésbe kellett mennie. Hosszabb időt töltött Spanyolországban, majd Faud király uralkodása idején visszatért Egyiptomba. Arab nyelven írt költeményeit, drámáit és bölcséleti munkáit az arab nyelven beszélő egész izlám ismerte.

★ Orvosi körökből. Dr. Herskovits János gyermekorvos hazaérkezett és rendelését Egres-utca 17. sz. alatt ismét megkezdte.

— AZ ALBÁN MINISZTERI TISZTVESE- LÖK NEM KAPTAK FIZETÉST, MERT EL-SIKKASZTOTTAK A PÉNZT. Tiranából jelentik: A „Bessa” című albán félhivatalos lap jelenti, hogy az albán pénzügyminisztériumban nagy visszaélést fedeztek fel. A kormánylap szerint az elikkasztott pénzek összege 20.000 Napoleon-aranyat tesz ki, amely egy anyagiabban oly szegény országban, mint Albánia, súlyos csapást jelent. A Bessa szerint a 20.000 arany elikkasztása miatt az albán minisztériumok tisztviselői nem tudták október elsején a fizetésüket megkapni. Az albán rendőrség a sikkasztás körülményeinek a felderítésére nyomozást indított. Az állítólagos bűnösök azonban a lap szerint már nem tartózkodnak Albániában.

— CSUNYA TAMADÁS EGY SZÉPESZETI SZALON ELLEN. Párisból jelentik: Talán az Al Capone-kultusz hatása alatt, Párisban is elszaporodtak a banditák, akik teljesen amerikai mintára hajtkák végre rablótámadásaikat. Tegnap egy nagy szépeszeti szalonba rontottak be, ahol a személyzet javában dologozott a párisi hölgyek bajainak felírásán. A banditák revolvert rántottak és összeszedték az üzleti kassza tartalmát, valamint a hölgyek ékszereit, majd pillanatok alatt eltűntek zsákmányukkal. Előzőleg azonban benzinnel leöntötték a padlót és meggyújtották. A tüzet eloltották, de a gyorsan operáló rablók elmenekültek.

UFA SLAGER

„A diadalmas férj”

(DER SIEGER)

— MÁRCIUSBAN MEGENGEDIK A SÖR-IVÁST AMERIKÁBAN. Newyorkból jelentik: John N. Garner, az Egyesült Államok demokrata elnökjelöltje egy meetingen kijelentette, hogy márciusban már minden amerikai polgár szabadon ihatja a márciusi sört a vendéglőkben. Azt a paragrafust, amely megtiltja a sörfogyasztást, minden esetre meg fogják szüntetni.

— Szándékos emberölésért kiszabott 18 havi bűntételt a tábla 5 évre emelte. Déváról jelentik: Közöltük annak idején, hogy Zaharie Petru, kudzsiri lakost, a dévai törvényszék 18 havi börtönbüntetésre ítélte, mert Ioanes Juon nevű kudzsiri haragosát tánc közben, egyetlen késszurással megölte. Elítelt annak idején a kiszabott bűntételt enyhítéséért jelentett be felebbezést, s most a tábla azt 5 évre emelte fel.

★ DR. TOTIS BÉLA. Levelek a fiamhoz. Az ifjúság nemi problémái c. alatt írta meg a mai idők legszenzációsabb és legérdekesebb könyvét. Az orvos, az íróművész minden felkészültségével, lebilincselő módon tárja elénk az ifjúság nemi problémáinak legtitkosabb, legféltettebb kérdéseit. Szinte kínos színtelenséggel rántja le a leplet azokról a hazug és nap-nap után előforduló problémákról, melyeket szeméremből, szerelemből és felelősségtől való irtózástól, vagy az előítélet elől való félelemből nem merünk egymásnak megmondani. Egy kegyetlen reflektor ez a könyv, mely minden sorával, minden szavával önmagunkba és másokba világít. Egy röntgen apparátus ez a könyv, mely átvilágít a testen a lelken, az agyon, s mintha egy izgalmas filmet néznénk végig, úgy teszi lehetővé, hogy a legkülönbözőbb természetű egyéneket megismerjük. Ara 85 lej, vidékre portóval 95 lej, utánvétellel 105 lej. — Megrendelhető a Brassói Lapok könyvosztályában. (be)

BUDAPEST

Svábhegyi
subalpin (430 m.)
díltás
gyógyintézet,

Szanatórium
Legelőselebb ész-től
klimatikus szállóhely.

már heti 140 P-től
tökéletes szanatórium el-
látást nyújt orvosi felügyelettel, 5-6 szori
étkezéssel, vizkúrával, fűtéssel együtt.

— AKI ELADTA FEJÉT. Az angliai Manchesterben él egy Datasz nevű görög származású ember, akinek csodálatos emlékezőtehetsége bámolatot kelt. A londoni orvosi társaság néhány tagjának ajánlatára Datasz ezer font sterling készpénzért és 396 font évjáradékért eladta a fejét, illetve szerződést kötött, hogy halála után az orvosok a fejét tanulmányozás céljából felboncolhatják. Datasz elmondta, hogy ilyen célra 1904-ben négy amerikai orvos már tízezer font sterlingért megvásárolta a koponyáját, de azóta mind a négy orvos meghalt, így tehát semmi akadály sincs az újból való eladásnak. Még szép, hogy az első eladást nem felejtette el.

— Robbanás egy gépjávitó műhelyben. Déváról jelentik: Folyó hó 15-én délután hét óra tájt, a Tatai és Horváth-féle gépjávitó műhelyben felrobbant a hegesztő készülék gázfejlesztője. A robbanás döreie messzire elhangoztak a városban és a műhelynek összes ablakait darabokra törte a légnomást, valamint a műhelyben tartózkodó munkásokat is elkábította. Szerencsére komolyabb sérülést senki nem szenvedett. A kár mintegy 25 ezer leire becsülhető.

— KÉT KATONA VIGYÁZATLANSÁGA MIATT FELROBBANT EGY KATONAHÁJÓ. Konstancából jelentik: A kikötőben horgonyzott az Ardealul nevű román katonai hajó is s ugyanakkor, amikor a görög gőzös sülyedni kezdett, az Ardealul felrobbant s hatalmas lánggal égni kezdett. A tüzet órákig tartó megfeszített munkával sikerült csak lokalizálni. A vizsgálat megállapította, hogy a robbanást két szakaszvezető, Loceanu és Balogh vigyázatlansága okozta, akik a karburátor mellett cigarettáztak, ami szigorúan meg van tiltva, s az égő cigarettától, úgy látszik, tüzet fogott a motor, amelytől aztán az egész hajó felrobbant.

★ Bájosan mosolyogni csak szép fehér fogakkal lehet, szép fehér fogak pedig csak a Chlorodont fogkrémmel érhetőek el.

— HIBÁS RAKODÁS MIATT MAJD EL-SÜLYEDT EGY USZÁLYHÁJÓ. Galacból jelentik: Két igen súlyos kimeneteli szerencsétlenség történt tegnap a galaci kikötőben. A Canibi Vedeites 644 tonnás görög gőzös egy 5 vagonos farakománnyal érkezett a kikötőbe. Mikor a lerakodást megkezdték, észrevették, hogy a hajó jobbik oldala sülyedni kezd és magával rántja az Oituz S. M. hajót is, a mely közvetlen közelében horgonyzott. Azonnal abbahagyták a rakodást és megkezdtek a gőzös megmentését, azonban az egyik fele akkorára teljesen elsülyedt s a másik felét is csak nehezen sikerült megmenteni. Megállapították, hogy a sülyedést a hibás lerakodás okozta, amelynek következtében a hajó elvesztette egyensúlyát. Az Oituzt sikerült megmenteni.

★ UTMUTATÓ, A KETTŐS KÖNYVTÉL gyors és könnyű elsajátítására. Nincs többé könyvelési nehézség, mindenre kész minta, a legújabb törvények előírásai tigrelembe véve. Kisebb kereskedelmi és ipari vállalatoknak nélkülözhetetlen. Ara 30 lej. Vidékiek pénzben, vagy bélyegben küldjenek be 35 lejt és postafordultával megkapják a könyvet.

Pazar kiállítás! Fülbemászó zene! Ideális előadás!

★ Elvesztett október 13-án a brassói állomás közelében egy pénztárca különböző okmányok közt egy 3472 sz. takarékbetét könyvvel, melyek a megtalálónak értéketlenek. Kértek összeg nélkül 500 lej jutalomdíj ellenében Hosszúfalu 371 hsz. alatti mérszártszékbe juttatni. Taxi végállomáson.

★ A HANGULAT hónapról-hónapra közli a zenei újdonságokat, új operatárszleteket, külföldi táncszámokat, dalokat magyar nótákkal, előadói darabokat és külföldi nagy sikereket a zenetérmez legjavából. Eddig 7 különféle szám jelent meg Rózsavölgyi és Tsa budapesti cég kiadásában, egy-egy füzet ára 50 lej. Kapható a B. L. könyvosztályában. Utánvétellel nem szállítjuk, azért portóval együtt 55 lej előre beküldendő, akár bélyegben is.

★ Minden evőeszközt és edényt gyorosan és különösen higiénikusan kell tisztítani. VIM gyermekjátékká könnyíti a feladatot. Nedves ronggyal kevés VIM-et rádörzsölni és leöblíteni. — ime az egész munka. VIM szagtalan, nem kenődik és savmentes. Ilyen kellemesen csak VIM-el lehet tisztítani, mely amellezt az ő sárga hintődobozában kiadás és gazdaságos. Végül VIM-et!! VIM csodát tesz és kíméli a kezét!

ÁRTATLAN VAGYOK!...

REGÉNY

Írta: FARKAS ALADÁR

12

(Minden jog fenntartva)

Milyen szerencse, hogy ez a szegény lány nem került Petics kezébe. Az még képes lenne megölni csak azért, hogy adott esetben ne vallhasson Telge érdekében. Petics képes lenne ilyesmire is, ha őt szorongatnák a detektívek...

Megyünk az utcán és a kezem között érzem a lány karját; a ruháján át érzem a teste forróságát.

...a sötét szobában piros tűzkarikák táncolnak szemem előtt és egy arc hajol fölém, a szöke haj még a sötét szobában is csillog.

— Mit akarsz tőlem Kroner Elza? Én nem esküdtem neked örök hűséget...

A villanykapcsoló pattanása hallatszik. A sárga tüllrel bevont villanylámpa meleg fénye eláraztja a szobát. Paula borzas feje mered felém:

— Mi van veled? Ugy látszik mindnyájan meg vagytok bolondulva... hiszen neked is könnyes a szemed. Hát mi történt veletek? Telge is idejött sirni hozzám és talán te is félsz egyedül aludni? Azért jöttél el hozzám?

HARMADIK FEJEZET

Ott ültem Telge szobájában. Szobája fel volt dülva, olyan rendetlenség uralkodott mindenütt, hogy alig találtam helyemet, ahova leülhettem. Az írógépbe be volt fogva a papír. Idegesen kapkodta a fejét, mint az olyan ember, aki kénytelen tudomásul venni, hogy végképpen megzavarták munkája közben.

— Róla ír?

— Igen, hiszen már mondtam... ki akarok írni magamból mindent... akkor talán nyugodtabb leszek.

— Regényt ír róla?

— Igen, regényt... de talán nem is regény lesz belőle. Mondom, inkább magának írok. Egy csendes, szomorú történet lesz az ilyen írásfajta csak nagyon kevesen szeretik. Cselekmény és szenzáció kell a mai olvasónak. Nahát, az én regényemben ezt hiába keresik. Minden befelé történik. Halk, csöndes emberek szomorú tragédiáját festem meg. De minden sor, minden szó az ő illatával lesz tele. Maga is szerepel ebben a könyvben, hiszen maga is...

Lehajtottam a fejemet. Hogy gyűlölöm ezt az embert, teljesen kisajátítja magának ezt a lányt, szerepeket osztogat. Maga is szerepel a könyvben. Milyen boldoggá tesz ezzel. Uszák a fájdalomban és szinte provokálja a részvétet.

És ez a szoba is... minden sarok az ő emlékével van tele. Az íróasztalon vékony arany rámában ott van a fényképe. Tenniszezés közben fényképezték le. Jobb kezében a rakett, magasan a feje fölé emelve és furcsán összehuzott szemekkel nézi a repülő labdát. Mennyi izom és mennyi lendület és mennyi mozgás...

Mennyi idő óta nézem ezt a képet? Telge szurós, merev szemekkel néz rám és én összerendezem a pillantás alatt, mintha valami titkolt dolgot kapna rajta. Miért rezzentem össze? Hiszen most már órákig is elnézhetem ezt a képet. Szegény Kroner Elza most már mindekké... és, ha történetesen tényleg megtalálják, akkor bekerül a morgába és ott fiatal medikusok állják körül és tapogatják a testét.

Mit akar ez az ember? Megütödvé néztem Telgére. Fátalos szemekkel hozzámbajolt, a két kezét rátette a vállamra és mintha valami nagy titkot akarna velem közölni, a fülemben sugta:

— Hiszen te is szeretted őt... és most társak vagyunk a fájdalomban...

Felálltam, nem tudtam elviselni a keze érintését. Miért tegez most engem ez az ember? Ez megint egy irodalmi pöz. Biztosan bele veszi ezt a jeleket is a regényébe.és a két rivális, a halott lány emléke előtt... Olyan keserűséget érzem

tem, hogy könnyek fojtogattak. Miért állapítja most meg, hogy én is szerettem azt a lányt. Most jött erre rá, vagy már akkor is tudta, amikor hidegvérrel félretolt az utból. Mit keres egy autógyűnök egy olyan előkelő urikisasszony oldalán. Tegyük fel, hogy akkor Telge nem lép közénk és én maradok Kroner Elza mellett? Tegyük fel, hogy a dolgok rendben mentek volna és én a férje leszek annak a lánynak. Este hazajövök és nevetve dobok az asztalra egy bankjegycsomót: tegye el kedves, ezt ma kerestem... nem is hiszi, hogy milyen könnyű pénzt keresni, ha az ember tudja, hogy kiért dolgozik. Csak ennyit mondom, egy árnyalattal sem többet, hisz én nem vagyok író, aki választékos szavakkal kaparja elő a lelkéből a legfeltettebb érzéseket. Leülök. Megint kaptam egy csomó új autósprospektust. Holnap reggelig valamennyit át kell tanulmányoznom.

Holnap reggel kemény munkám lesz. A hadseregnek szállítok ezer motorbiciklit. Egy vezérkari tiszt jelenlétében be kell bizonyítanom, hogy a konkurens cégek által ajánlott motorbiciklik össze sem hasonlíthatók a mi cégünk gyártmányával. Ha az üzlet sikerül, ötven ezer márkát keresek. Nézem a prospektusokat, összehasonlítom a csapágyakat, a motorházat, a karburátort és titokban oda-oda nézek arra a hüvös, előkelő jelenségre, aki ott ül a fotójában, regényt olvas, cigarettázik és időnkint megigazítja szöke haját... Egy szót sem beszélünk, ő olvas, én a pros-

pektusokat tanulmányozom, de bizonyára tisztában van azzal, hogy ez mind őérite van...

Rátettem a kezemet Telge vállára és magam is csodálkoztam, hogy mennyire mélyből fakadt belőlem minden szó.

— Hát igen, én is szerettem azt a lányt... — és dacosan a szeme közé néztem —, de hiszen ma már ez a lány nem áll közöttünk. Nincs értelme a kettelésnek, mondjuk ki a szót, ez a lány meghalt. Ma már én is ki merem mondani, hogy igenis... én is szerettem Kroner Elizát.

A torokomat szorongatja minden szó. Eleinte meggondoltan, óvatosan beszéltem, de aztán valami furesza érzés, mint amikor az ár elsodor minden kőgátat és homokszákat és most már kapkodva és minden cenzura nélkül szalad belőlem a szó...

...elmondta neked Kroner Elza, hogyan történt a megismerkedésünk? Még tavaly történt, hogy Berlinbe érkezett a vezérigazgatóm. Régi jóbarátja az öreg Kronernek, negyven év óta ismerik egymást, azt hiszem iskolába is együtt jártak. Délután szól nekem a vezérigazgatóm: holnap keresse fel Kroner urat, próbáljon neki eladni négy kamionettét. Odatelefonálok Kronernek, hogy mikor kereshetem fel, azt válaszolja, hogy az ügyet szeretné a lakásán megbeszélni velem. Rendben van, részemre ez nagy kitüntetés, hogy a milliomas Kroner megnyitja előttem villája kapuját. Ott ülök Kroner dolgozószobájában, beszélgetünk, egyszer csak kinyílik az ajtó és bejön Kroner Elza. Becsületszavamra mondom, sejtlem sem volt addig, hogy az öreg Kronernek leánya van. Beszélgetés közben Kroner Elza megjegyzi, hogy szeretné a kocsiját kicserélni egy Bugattira. Óhó, mondom magamban, hiszen ebből a

házból egy csomó üzletet viszek haza... Másfél óráig tárgyaltunk. — Bocsánatot kérek — mondtam — talán fel is tartóztattam önöket... Az öreg kedélyesen a vállamra üt: Tudja mit, kedves barátom, maradjon nálunk vacsorára, az én jó öreg Friedrich barátom is velünk eszik, a maga vezérigazgatója... Másnap leszállítottam a kamionetteket, harmadnap Kroner Elizával kipróbáltuk az új Bugattit; ő ült a volán mellett és életemben először nem idegeskedtem, mert nem én hajtottam a kocsit. Én szakember vagyok és borsódzik a hátam, ha tétlenül ott kell ülnöm és a másik dolgozik a volán mellett. A vezérigazgatóm nagyon meg volt velelem elégedve és akkor már tudtam, hogy az egész autóvásárlás mire megy ki. Engem szemeltek ki arra, hogy... nos... érti? Szóval nekem kellett volna eivenni feleségül Kroner Elizát.

Le és fel járkáltam a szobában és éreztem, hogy nincs semmi értelmű a hosszú szónoklatnak. De nem voltam a magam ura. Beszélnem kellett, az ár áttörte a gátat...

— ...és akkor jött maga. Tudom, hogy maga ártatlan az egész ügyben. Az újságíró bálon voltunk és én Kroner Elizának hencgni akartam azzal, hogy a jónevű és közzismert íróval baráti viszonyban vagyok. Odavittem magát Elizához és megtörtént a megismerkedés. Sőt azt is megtettem, hogy egyedül hagytam magukat.

(Folytatása következik)

Sport

Románia a Balkán-olimpia harmadik helyén

Athén, október 18

Az ezévi Balkánolimpia versenyei ugra nem hozták meg a várt sikert. — Hiába vágtak ki remek finist az utolsó nap. Gáll és Nemes győzelme nem volt elég ahhoz hogy a pontversenyben a második helyre kerülhessünk. Most is, mint eddig, legtöbbször Görögország, Jugoszlávia, Románia, Bulgária és Törökország a sorrend. Görögország egymaga több pontot szerzett, mint a két utánakövetkező összesen. A jugoszlávok és románok pontszáma közt kevés a különbség és egy jobb hellyel a sorrend könnyen megfordított is lehetett volna. Bulgária és Törökország kiestek az első három versenyből.

A pontverseny a versenyei végén a következő állást mutatja: 1. Görögország 145 pont. 2. Jugoszlávia 73 pont. 3. Románia 68 pont. 4. Bulgária 26 pont.

Szerdán Bécsben

Az Északi Liga válogatottja a Hakoah ellen játszik

Brassó, október 18.

Tegnap számunkban beszámoltunk a román válogatott labdarugócsapatnak az osztrák amatőrök ellen elért győzelméről, mely a játékdíj 30-ik másodpercében elért Rónay-lövésből eredt. E győzelem után Románia a közép-európai Amatőr Kupa táblázatának élére került, négy mérkőzésen szerzett hat pontjával, míg a második helyen Magyarországnak áll, négy ponttal, az ugyancsak négy pontos Csehszlovákiát jobb gólarányával megelőzve.

A mérkőzésről szóló részletes jelentések szerint Püllök kapus kiválóan védett. Vogl a hátvéd poszton a mezony legjobb játékát produkálta. Albu a csapat leggyengébb tagja volt. Gain bevált, Moravetz újra gyenge játékot mutatott. Kotormány sem volt nagy.

5. Törökország 18 pont.

Az utolsó nap 60.000 ember töltötte meg a hatalmas márvánvstadiont. Kiváló eredmények születtek, különösen értékes a gátfutás ideje.

110 m. gátfutás. 1. Mantikas görög 14.9 mp. Rekord! 2. Buratovics jugoszláv 15.4 mp.

400 m. 1. Nemes román 51.4 mp. (Tegnap eredményünk telefontelefon miatt hibás volt). 2. Passi görög 51.6 mp.

1500 m. 1. Georgakopoulos görög 4:15.4 mp.

Gerelvetés. 1. Papageorgiu görög 57.47 m. 2. Rieze román 55.34 m.

Rudigrás. 1. Ondreopoulos görög 381 cm.

Marathon. 1. Gáll Lajos 3 óra 20 perc 41 mp. 2. Guffas görög. 3. Priftis görög. 4. Dimitropulos görög.

Rónay jó centerjátékot mutatott. A csatársor többi tagja jó volt.

Zenisele cseh szerint Románia megérdemelten győzött. Legjobban tetszett Vogl játéka.

A román csapat sok tárgyalás után végre annyira jutott, hogy most már bizonyos a bécsi játék. Északi Liga válogatott néven szerepelnek szerdán a bécsi Hakoah nevű elsőosztályú proficsapat ellen, a következő felállításban:

Püllök
Bulzan, Albu
Gain, Karlach, Moravetz
Bindea, Chioriu, Sepi, Bodola, Surlașiu
A Hakoah jelenleg gyenge s így nem állítja az együttest tulnag feladat elé.

Új utvonalekordot értek el a pojánai motorkerékpárversenyen

Brassó, október 18.

Kitünő időben, jól helyrehozott utvonalon, mintegy kétezer ember előtt futottak le tegnap a Pojána szerpentintján a Motor Club Coronensis motorkerékpáros hegyversenyét.

A jól sikerült verseny utvonalekordot hozott. A győztes a három kilométer hosszú és 270 méter emelkedésű utat 4 perc 20 mp. idő-

vel abszolválta. Részletes eredmények:

250 köbcentiméteres osztály: 1. László Ferenc (Ariel) 6 perc 02 mp. 2. Kellner Kurt (DKV) 6:37.5. 3. Buzoi (NSU) 6:56.4.

350-es osztály: 1. Ráday Ferenc (Triumph) 4:22.5 mp. 2. Székely Miklós (AJS) 4:47 mp. 3. Ábrahám (Triumph) 4:48 mp.

500-as osztály: Martini János (AJS) 4:20

UJITSA MEG

lejárta előfizetését, hogy a lapot zavartalanul és iennakadás nélkül küldhessük.

A Brassói Lapok

előfizetési ára egy hónapra 60 lej.

OKTÓBER 20.

NEW-YORK-ba
HAMBURGBÓL és BRÉMABÓL

Új leszállított tarifa Brémából!

OKTÓBER 27
ss LEVIATHAN
HAMBURGBÓL :
OKTÓBER 26
PRESIDENT ROOSEVELT
NOVEMBER 9
PRESIDENT HARDING
NOVEMBER 16
MANHATTAN

TUDAKOZÓDNI:
WAGONS-LITS || COOK
BUKAREST.
Piața Regele Carol I.

B. L. 7. OLDAL

Gyümölcsfák és bokrok őszi ültetése

Ugy elméletben, mint gyakorlatban vitás, hogy vajjon ősszel vagy tavasszal jobb-e a gyümölcsfákat és bokrokat ültetni. Egyesek az őszi ültetést meglehetősen alkalmasnak tartják, míg mások sokkal eredményesebbnek tartják a tavaszi ültetést. Általában elmondhatjuk, hogy az őszi ültetés ép oly jó, mint a tavaszi. Aki azonban ősszel nem ültethet, annak ügyelnie kell arra, hogy tavasszal legkésőbb április hó végéig a fák ültetésével készen legyen.

Mikor kezdődhetik ősszel az ültetések?

Kísérletek megmutatták, hogy az alma és körte a már szeptember hó folyamán is egész jól ültethető. Ribiszke és egres is annál jobban fejlődnek, minél korábban kerülnek új helyükre a nedvkerítés befejezése után. Tülevelűeket szeptember elején lehetőleg korán kell ültetni. A csonthéjasokat, kajszinbarack, őszibarack, cseresznyét és meggyet a legjobb október közepétől ültetni. Ettől az időtől kezdve lehet az összes diszfákat és bokrokat ép úgy a télálló évelőket is ültetni. Nem ültethetők azok a növények, amelyeknek gumói a fagy iránt érzékenyek, például dália, gladiolák stb. A Yuccát is jobb tavasszal ültetni, mivel csak jól begyökeresze bírja ki a telet.

A lomblevelű fákat és bokrokat, amelyek faiskolából kerülnek ki, a kiadás előtt levelüktől meg kell tisztítani. Ha a csemetéket magunk neveljük, akkor is így kell eljárunk. Ha csemetéket levelekkel

vesszük ki és úgy ültetjük át, a levelek több nedvességet párologtatnak el, mint amennyit a visszavágtott gyökerek utána pótolhatnak, mivel azok az új helyen még nem kezdték meg a működést és ezáltal a növények akkora kárt szenvedhetnek, hogy rövid idő alatt elpusztulnak.

Az őszi ültetésre a talajt lehetőleg jól elő kell készíteni. Házikertekben új telepítések előtt legjobb a talajt egészen felforgatni. Ahol a forgatás nem lehetséges, ott ültetőgödöröket kell ásni. Az ültetőgödör mintegy 1.20 méter széles és 80 cm. mély legyen. Ültetés előtt a gödört oly magasra töltjük vissza, hogy a fa gyökereit később jól elhelyezhessük. Ezen munkánál az a fontos, hogy a föld jól meg legyen taposva. Az esetekben, ha karót is teszünk a fa mellé, még a gödör betöltése előtt kell beállítani, mert csak ez esetben kapja meg a fa a szükséges támaszt.

A faiskolában a fa gyökerei a kiadás alkalmával többé-kevésbé megsérülnek. Ültetés előtt ezeket a megsérült gyökereket simára kell vágni, mivel kallus és új gyökéret ezen a sima vágásfelületen sokkal könnyebben és jobban képződik, mint az ásó alatt okozott seben. Arra kell még ügyelni, hogy a gyökérvágás úgy történjék, hogy a vágási felület a földön fekédjék.

Őszi ültetésnél legjobb a fák koronaágait nem vágni vissza. A koronametszést tavasszal végezzük és pedig az almaféléknél a vezéragat harmadára, felére, metszük vissza. A koronaágakat úgy vágjuk vissza, hogy a felső szem mindig kifelé álljon és mintegy 15-20 cm-rel mé-

lyebben álljon, mint a vezérag felső szeme. A szilva, cseresznye és meggy hajtásai hosszúságuknak legalább felére, de lehet harmadára is visszavágni. A kajszin- és őszibaracknál a koronaágakat úgy vágjuk vissza, hogy csak 4-6 szem maradjon meg. Az így visszametszett fák tavasszal sokkal jobban fejlődnek, mint azok, amelyeknek a koronaágai nem lettek visszavágvva. A csonthéjasok, de különösen a kajszin és őszibarack gyakran egészen elpusztul, ha nincs megfelelően visszavágvva.

Őszi ültetéskor feltétlenül szükséges a földet a fák törzse körül jól felhalmozni. Ezáltal a gyökerek jó nedvesek maradnak és a frissen vágott gyökerek nincsenek annyira kitéve a fagnak, mintha tányér maradna a törzs körül. A fa több támasztékot kap és a szél nem tudja olyan könnyen ide-oda mozgatni, ha nincs is támkaróhoz kötve. Az őszibaracknál, amely télen könnyen fagy el, további előnye is van a föld felhalmozásának. Ha az őszibaracknak a talaj fölötti része el is fagy, a halomban lévő része egészséges marad és tavasszal kihajt, ami által a fa meg van mentve. Ezen ok miatt mindazokat a gyümölcsfajokat, amelyek a fagy iránt érzékenyek — különösen a diófát is — lehetőleg magas földhalommal vesszük körüli és a halmokat csak tavasszal huzzuk szét, a mikor a fák hajtani kezdenek. Ekkor késztjük a fák tányérját.

A nyulrágás ellen a frissen ültetett gyümölcsfát náddal, vagy kóréval be kell kötni. Ajánlatos, hogy az őszibaracknál ez a bekötés oly gondos legyen, hogy egy-

Rheumatikus Fájdalmat

lehet szüntetni

Egészen mindegy, hogy ízületi vagy izom-fájdalomról van-e szó, Sloan's Liniment azonnal megszünteti. Masszirozás felesleges, Sloan's Liniment azonnal behatol, melegít, enyhít. Ne szenvedjünk, — tartunk készletben állandóan egy kis üveggel ebből a szerből. Sloan's alkalmas rheuma, zsába, ischias, háttájás, ficamodás, törés és minden nemű izomfájdalom esetén.

SLOAN'S LINIMENT
megöli a fájdalmat

Egy üveg ára 75 Lei.

uttal védelmet nyújtson a fagy ellen is. Ősszel mindaddig lehet ültetni, míg a föld be nem fagy. Természetesen ügyelni kell arra, hogy már 2-3 fokos hidegben ne ültessünk és a fa gyökereit szabadban ne hagyjuk, mivel a gyökerek a fagytól könnyen kárt szenvednek. Őszi ültetéskor a fákat nem öntözzük, mivel a talaj már eléggé nedves.

Rózsákat is ültethetünk ősszel. A magas törzseket elültetés után azonnal lefektetjük és elfedjük. A bokorrózsákat jól felhalmozzuk. A koronaágakat mind akettől csak tavasszal vágjuk vissza.
ifj. Ambrosi Mihály

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vastag betűkből 12 lej. Vasárnap: 7.50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyszeri hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény.

Vétel-eladás

Ajtók, ablakok, tükrök, vas-kályhák, nagy takaréktűzhely vaságak, szerszámcsokrények, körfűrész, szalagfűrészlapok, sodronyfonatok, olcsó árban eladók, Brassó, Vár-u. 59/61. 19558

Brassó, Sütő-utca 4 szám alatt garantált friss és elsőminőségű tejet, vaját, mézét

stb. lehet kapni Házhoz is szállítunk Magyar Gazdasági Szövetkezet

FORD Camionettét jó állapotban vesszünk, dupla kerékek is lehet. Autospedition, Brassó, Kórház-utca 66. 19589

Szükségünk van aranyra,

ezért ezt a mai magas értékének megfelelő árban váltjuk be, hogy az idén karácsonyra is, saját műhelyünkben izléseken készített modern ujdonságokkal várhatunk vásárlóinkat.

OSTERSZTER H. és Fiai
ékszerészek
Brassó, Főter, Buzasor 7.

Lóheremagot

minden mennyiségben, legmagasabb napiáron vásárol

FEILER LÁZAR
gabonakereskedő cég.
Brassó, Kolostor-utca 3. sz.

Eredeti

Mettlachi padló és fayencelapok
fal- és padlóburkolásra rak-tárról azonnal szállíthatók.

Olcsó árak!

GROSS FRITZ, Braşov,
Str. Voivodul Mihail 9.

Lakás

Kiadó november 1-től egy, vagy két butorított szoba, szép fekvésű helyen, a Koronától 5 perc. Cim: „Jó levegő” alatt a brassói kiadóban. 19556

Parkettes különbejáratu butorított szobák csempékálmával, villanyvilágítással és fürdőszoba használatlall kiadók. Brassó, Vár-utca 32. Benkónél. 19587

Egy SZOBA KONYHA, butorozva, vagy anélkül azonnal kiadó, Brassó, Fekete-u. 56 sz. 19599

Allást nyer

Bánsági paprikamalom Erdély és Bánság összes városában helyi, valamint rayon-képviselőket keres. Részletes ajánlatokat „Paprika” jelígen garancia megjelölésével temesvári fiókkidóhivatalba.

Bördízműves segéd - fiatal, önállóan dolgozó, azonnal felvétetik, Weisz bórondós, Tg-Mureş. 19603

Vegyés

Impotenciát azonnal megszüntetünk. Válaszbélyeges leveleket brassói kiadóba kérésre „Diszkrétció” jelígen.

FIAIALOK tanácsadója. Szerelmi levelező, kiegészítve a társasági illemszabályaival. Bélyegnyelv, virágnyelv, stb. Ára szines borítólaplappal 40 lej.

A nemi betegségek

okai, tünetei, kezelése, védekezés.

Írta: **Dr. Vondó János** tanárségéd.
Ára **60 Lei.**
Kapható: **Brassói Lapok Könyvosztályában**

Grätzer:

Fejtorna

című könyvvel. 2500 rejt-nyent (megfejtéssel együtt) 50 keresztjeltvény, 350 elemesport, sakk, optika, hibakép, rejtvény, humor, híres emberek rejtvényei stb. Ára 90.- postai küldéssel 100.- utánvétellel 115.- lej. Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában.

Felelősszerkesztő: **Kocsis Béla.** — Szerkesztőség és kiadóhivatal Braşov (Brassó), Károlykirály-utca 56-58. szám. — Telefon: 82.

Fiókkidóhivatalok: Déva, Str. Ion Creanga 2. Telefon 17. (Balogh Geza, igazgató). — Marosvásárhely, Piaţa Regele Ferdinand (Főter) 53. Benjámin Áron és Bernáth Ernő). — Temesvár, Arad- és Krassószörényvármegyék: Némény Gábor (Temesvár, I. (Str. Louovici 5) Telefon: 1711.

Főmegbizott a Regát részére: Dán Mózes, Bukarest, Str. Mihai Cogălniceanu 30. **MEGBIZOTTAK.** Arad: Kozma Hugó (Bulev. Regele Ferdinand, Boros Béni-tér 62). — Bukarest: Dán Dániel és Gerő Sándor — Ues: Vadász Bogdán (Str. Caragiale No. 5. — Kolozsvár: Dénes József (Strada N. Curcheş 3, volt Vár-utca). — Lugos: Tóth Gyula. — Nagyszében: Szigetváry László (Strada Turnului 13). — Nagyvárad: Szabó László (Strada Constantin 2) — Udvarhelymegye és Székelyudvarhely: Varró Elek (Oróán Balázs-utca 31. — Szilágy-megye: Helyperin Ernő. — Torja: Dénes József Str. Regele Ferdinand 25.

Központi szervezők pénzügyveteli jogosultsággal: Bartha Géza, Dán Mózes. **HIRDETÉSEK** felvesznek a kiadóhivatalok, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hirdetőiroda. Részletes tarifákkal készséggel szolgálunk

A Brassói Lapok nyomdájában kiadása és nyomása.